

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Departament Zasobów Naturalnych

KZN.410.1.7.2026

Tekst jednolity*

**Pan
Wojciech Legawiec
Prezes Agencji Restrukturyzacji
i Modernizacji Rolnictwa
ul. Poleczki 33, 02-822 Warszawa**

Wystąpienie pokontrolne

P/26/001 Wykonanie budżetu państwa w 2025 r. Wykonanie planu finansowego Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, realizacja zadań finansowanych z udziałem środków z budżetu Unii Europejskiej

* Wystąpienie pokontrolne zmienione zgodnie z treścią uchwały numer KOP-KOR.441.113.2026 Zespołu Orzekającego Komisji Rozstrzygającej w Najwyższej Izbie Kontroli z dnia 3 czerwca 2026 r. , wraz ze sprostowaniem oczywistych omyłek pisarskich w jej treści z dnia 12 czerwca 2026 r. , z uwzględnieniem sprostowania oczywistych omyłek pisarskich i rachunkowych w treści wystąpienia pokontrolnego z dnia 15 maja 2026 r.

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana

Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa¹, ul. Poleczki 33, 02-822 Warszawa

Kierownik jednostki kontrolowanej

Wojciech Legawiec, Prezes Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa od 10 stycznia 2024 r.

Okres objęty kontrolą

Rok 2025 oraz okres wcześniejszy i późniejszy, w którym miały miejsce działania lub zaniechania związane z planowaniem i wykonaniem ustawy budżetowej na rok 2025. W przypadku konieczności porównania niektórych danych z danymi za lata 2022-2024 okres kontroli obejmuje również te lata.

Podstawa prawna podjęcia kontroli

Art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli²

Jednostka przeprowadzająca kontrolę

Najwyższa Izba Kontroli Departament Zasobów Naturalnych

Kontrolerzy

1. Izabela Piotrowska, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr KZN/50/2026 z dnia 9 stycznia 2026 r.
2. Artur Witek, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr KZN/52/2026 z dnia 9 stycznia 2026 r.
3. Piotr Mach, starszy inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr KZN/51/2026 z dnia 9 stycznia 2026 r.
4. Katarzyna Goławska, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr KZN/57/2026 z dnia 6 marca 2026 r.

(akta kontroli str. 1-11)

---

¹ Dalej: „ARiMR” lub „Agencja”.

² Dz. U. z 2022 r. poz. 623, ze zm.; dalej: „ustawa o NIK”.

II. Zakres kontroli

Celem kontroli było dokonanie oceny wykonania w 2025 r. planu finansowego Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, a także realizacji zadań finansowanych z udziałem środków z budżetu Unii Europejskiej pod względem legalności, celowości, rzetelności i gospodarności podejmowanych działań.

Ocenie podlegały w szczególności:

- planowanie i realizacja przychodów, w tym działania związane z egzekucją należności,
- planowanie i wykonanie kosztów a także wydatków, w tym majątkowych oraz efekty realizowanych zadań, w tym stopień ich realizacji,
- wykorzystanie otrzymanych dotacji z budżetu państwa, w tym na realizację programów finansowanych z udziałem środków z budżetu Unii Europejskiej³,
- gospodarowanie wolnymi środkami,
- analiza prawidłowości sporządzenia rocznych, miesięcznych (za grudzień) i za IV kwartał 2025 r. sprawozdań budżetowych oraz wybranego sprawozdania za IV kwartał 2025 r. w zakresie operacji finansowych,
- system kontroli zarządczej w zakresie prawidłowości sporządzania sprawozdań.

Zgodnie z założeniami kontroli wykonania budżetu państwa w 2025 r. odstąpiono od badania systemu rachunkowości i ksiąg rachunkowych ARiMR, z uwagi na następujące przesłanki:

- w poprzedniej kontroli wykonania budżetu państwa oraz w innych kontrolach prowadzonych w ARiMR nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie prowadzenia ksiąg rachunkowych,
- w trakcie bieżącej kontroli nie ujawniono nieprawidłowości, które mogły mieć wpływ na prowadzenie ksiąg rachunkowych,
- opinie biegłego rewidenta o sprawozdaniach finansowych ARiMR za lata 2022–2024 były pozytywne (bez zastrzeżeń).

(akta kontroli str. 1602)

Opis ustaleń kontrolnych przedstawiono w części IV. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowe kontrolowanej działalności.

---

³ Dalej: „UE”.

III. Ocena ogólna⁴ kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie planu finansowego na 2025 r. Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa oraz realizację zadań finansowanych z udziałem środków z budżetu Unii Europejskiej.

Uzasadnienie oceny ogólnej

W wyniku szczegółowej kontroli 10,9% wydatków i kosztów bieżących, a także 29,8% wydatków majątkowych podlegających badaniu w ramach planu finansowego Agencji stwierdzono, że skontrolowane koszty i wydatki zostały rzetelnie skalkulowane oraz dokonywano ich zgodnie z planem finansowym oraz zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa. Koszty i wydatki były poniesione w sposób celowy i oszczędny, umożliwiający terminową realizację zadań. Kontrola wydatków na kwotę stanowiącą 2,3% wydatków z budżetu środków europejskich przeznaczonych na zadania finansowane z udziałem środków z budżetu Unii Europejskiej, również nie wykazała nieprawidłowości.

W odniesieniu do 22 kosztów i wydatków (spośród 50 zbadanych) na łączną kwotę 4925,7 tys. zł ustalono, że wstępna kontrola operacji gospodarczych i finansowych, o której mowa w art. 54 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych⁵, była dokonywana przez osoby inne niż główny księgowy jednostki. Stwierdzona nieprawidłowość miała charakter formalno-organizacyjny i nie skutkowała nieprawidłowym wydatkowaniem środków publicznych, a zatem nie miała wpływu na ocenę ogólną.

Agencja prawidłowo dokonywała zmian w planie finansowym. Badanie próby stanowiącej 18,7% kwoty należności przeterminowanych na koniec 2025 r. oraz wybranych czterech postępowań o udzielenie zamówienia publicznego na łączną kwotę wydatków poniesionych w 2025 r. w wysokości 5247,6 tys. zł, nie wykazało nieprawidłowości. W 2025 r. prawidłowo gospodarowano wolnymi środkami.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie opiniuje sprawozdania budżetowe roczne, miesięczne (grudzień) i za IV kwartał 2025 r. oraz wybrane sprawozdanie w zakresie operacji finansowych za IV kwartał 2025 r. sporządzone przez Agencję. Sprawozdania sporządzane były prawidłowo, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa. Kwoty wykazane w sprawozdaniach były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej. Stosowany system kontroli zarządczej zapewniał w sposób racjonalny prawidłowość sporządzania sprawozdań.

---

⁴ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną albo ocenę negatywną. Jeśli nie zostały spełnione warunki do sformułowania oceny pozytywnej bądź negatywnej, Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę w formie opisowej.

⁵ Dz. U. z 2025 r. poz. 1483, ze zm., dalej: „ufp”.

IV. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowej⁶ kontrolowanej działalności

1. Wykonanie planu finansowego agencji wykonawczej

Opis stanu faktycznego

Roczny plan finansowy ARiMR określony został w tabeli nr 7 załącznika nr 11 do ustawy budżetowej na rok 2025 z dnia 9 stycznia 2025 r.⁷

W 2025 r. plan finansowy ARiMR został zmieniony jedenastokrotnie. Zmiany planu finansowego wynikały ze zmian w zakresie podstaw funkcjonowania i realizacji zadań Agencji, tj. wiązały się z rozszerzeniem zakresu rzeczowego zadań ARiMR realizowanych w ramach pomocy krajowej, w związku ze zmianami rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 stycznia 2015 r. w sprawie szczegółowego zakresu i sposobów realizacji niektórych zadań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa⁸, a także były uzasadnione realizacją celów działania ARiMR.

Zmiany planu finansowego ARiMR nie powodowały zwiększenia zobowiązań ani pogorszenia wyniku finansowego Agencji i zostały dokonane prawidłowo, w trybie art. 21 ust. 5 i ust. 6 ufp.

W planie finansowym ARiMR na 2025 r. nie dokonywano zmian mających na celu realizację zadań związanych z przeciwdziałaniem COVID-19 na mocy art. 15zh ust. 1 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych⁹.

Plan finansowy Agencji na 2025 r. po zmianach został ustalony w zakresie przychodów na kwotę 5 020 727 tys. zł a w zakresie kosztów na kwotę 5 035 005 tys. zł.

(akta kontroli str. 25-612)

1.1. Wykonanie planu przychodów

W części A planu finansowego ARiMR na 2025 r. zaplanowano przychody ogółem w kwocie 3 401 898 tys. zł. W 2025 r. planowane przychody zostały zwiększone o 1 618 829 tys. zł (o 47,6%) do kwoty 5 020 727 tys. zł. Zwiększenie planowanych przychodów spowodowane było m.in.:

- zwiększeniem planowanego na 2025 r. limitu wydatków na realizację niektórych zadań pomocy krajowej o środki pochodzące z rezerwy celowej będącej w dyspozycji Ministra RiRW,
- ujęciem programów pomocowych wprowadzonych w latach poprzednich, które nie zostały uwzględnione w planie finansowym ARiMR na 2025 r., a które miały być realizowane również w 2025 r.;
- uwzględnieniem środków od jednostek spoza sektora finansów publicznych na realizację przedsięwzięcia finansowanego z KPO;
- uwzględnieniem nowych programów pomocowych.

---

⁶ Oceny częściowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych przedstawionych w kolejnych punktach niniejszego rozdziału wystąpienia pokontrolnego. Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę częściową jako ocenę pozytywną albo ocenę negatywną. Jeśli nie zostały spełnione warunki do sformułowania oceny pozytywnej bądź negatywnej, Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę w formie opisowej.

⁷ Dz. U. z 2025 r. poz. 63, dalej: „ustawa budżetowa na rok 2025”.

⁸ Dz. U. poz. 187, ze zm., dalej: „rozporządzenie w sprawie zadań ARiMR”.

⁹ Dz. U. z 2025 r. poz. 764, ze zm.

Zrealizowane przychody wyniosły 4 785 149,6 tys. zł, co stanowiło 95,3% planu po zmianach i były niższe o 3 064 056,8 tys. zł, tj. o 39%, od przychodów wykonanych w 2024 r. (7 849 206,4 tys. zł). Niższa o 39% kwota zrealizowanych przychodów ogółem w porównaniu do wykonania przychodów w 2024 r., wynikała z:

- nieotrzymania przez ARiMR w 2025 r. środków z Funduszu Pomocy na realizację zadań pomocy krajowej, które w 2024 r. wyniosły 2 057 000,8 tys. zł;
- zrealizowania przez Agencję w 2025 r. niższej o 33,9%, tj. o 1 231 782,7 tys. zł kwoty dotacji celowej na realizację zadań ustawowych w stosunku do wykonania w 2024 r., co spowodowane było mniejszym zapotrzebowaniem na środki w zakresie niektórych zadań, oraz zakończeniem realizacji części zadań z końcem 2024 r., tj. m.in.:
  - pomoc finansowa dla producenta rolnego na szkody w uprawach rolnych spowodowane wystąpieniem w 2023 r. niekorzystnych warunków atmosferycznych – w związku z realizacją tego zadania w 2024 r. z dotacji celowej poniesiono koszty w wysokości 1 006 804,4 tys. zł, a w 2025 r. pomoc ta nie była realizowana;
  - pomoc dla producentów kukurydzy – w związku z realizacją tego zadania w 2024 r. z dotacji celowej poniesiono koszty w wysokości 717 358,4 tys. zł, a w 2025 r. pomoc ta nie była realizowana;
  - pomoc dla producenta rolnego, w którego gospodarstwie rolnym powstały szkody z tytułu niekorzystnych zjawisk atmosferycznych w 2024 r. – w związku z realizacją tego zadania w 2024 r. z dotacji celowej poniesiono koszty w wysokości 172 604,1 tys. zł, a w 2025 r. pomoc ta nie była realizowana;
  - pomoc dla producenta rolnego, w którego gospodarstwie rolnym powstały szkody spowodowane wystąpieniem stanu klęski powodzi we wrześniu 2024 r. – w związku z realizacją tego zadania w 2024 r. z dotacji celowej poniesiono koszty w wysokości 50 330,5 tys. zł, a w 2025 r. pomoc ta nie była realizowana;
  - pomoc dla kół gospodyń wiejskich – bon frekwencyjny – w związku z realizacją tego zadania w 2024 r. z dotacji celowej poniesiono koszty w wysokości 65 710 tys. zł, a w 2025 r. pomoc ta nie była realizowana;
  - dopłaty do oprocentowania kredytów skupowych – zapotrzebowanie na dotację celową w tym zakresie było niższe o 77 966,8 tys. zł (tj. o 59,9%) w porównaniu do wykonania w 2024 r.;
  - dopłaty do oprocentowania bankowych kredytów płynnościowych udzielonych producentowi rolnemu – zapotrzebowanie na dotację celową w tym zakresie było niższe o 65 851,7 tys. zł (tj. o 8,6%) w porównaniu do wykonania w 2024 r.;
  - dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych i częściowa spłata kapitału kredytów – zapotrzebowanie na dotację celową w tym zakresie było niższe o 48 395,9 tys. zł (tj. o 30,9%) w porównaniu do wykonania w 2024 r.

Przyczyny niższego, w porównaniu do wykonania w 2024 r. zapotrzebowania na dotację celową w zakresie wskazanych wyżej pomocy krajowych opisane zostały w punkcie 1.4. wystąpienia pokontrolnego.

W 2025 r. do planu finansowego Agencji wprowadzono osiem nowych form pomocy krajowej, które opisano w dalszej części wystąpienia pokontrolnego, w punkcie „Realizacja zadań agencji wykonawczej w ramach planu finansowego”.

Przychody z tytułu dotacji podmiotowej zrealizowano w kwocie 1 995 906,4 tys. zł, tj. w 97,5% planu po zmianach (2 048 065 tys. zł) i w 106,3% wykonania w 2024 r. (1 878 300,8 tys. zł) natomiast przychody z tytułu dotacji celowych zrealizowano w kwocie 2 537 054,7 tys. zł, tj. w 94,7% planu po zmianach (2 679 250 tys. zł) i 67,8% wykonania w 2024 r. Łącznie przychody z tytułu dotacji podmiotowej i celowych otrzymane z budżetu państwa zrealizowano w kwocie 4 532 961,1 tys. zł, tj. w 95,9% planu po zmianach (4 727 315 tys. zł). Stanowiły one 94,7% zrealizowanych przychodów ogółem Agencji, umożliwiając wykonanie zadań wskazanych w zakresach rzeczowych umów na dotacje celowe, a także zadań związanych z funkcjonowaniem ARiMR, finansowanych z dotacji podmiotowej.

Pozostałe przychody wykonane w kwocie 222 802,2 tys. zł, tj. 89,6% planu po zmianach, były wyższe o 49 671,7 tys. zł, tj. o 28,7%, od wykonania pozostałych przychodów w 2024 r. (173 130,5 tys. zł). Spowodowane to było wzrostem o 32,3% w porównaniu do roku 2024 wartości pozycji równowartość odpisów amortyzacyjnych, co wynikało z aktualizacji na 2025 r. kosztów amortyzacji, zakończenia inwestycji oraz wyższych wydatków na realizację zadań z zakresu inwestycji i zakupów inwestycyjnych na 2025 r. Pozostałe przychody stanowiły 4,7% zrealizowanych przychodów ogółem Agencji.

Przychody z tytułu środków otrzymanych od jednostek spoza sektora finansów publicznych¹⁰ zostały wykonane w kwocie 29 386,3 tys. zł, tj. 65,6% planu po zmianach. Niższe wykonanie wynikało przede wszystkim z mniejszego zapotrzebowania na usługi konsultacji w ramach umów zawartych na potrzeby realizacji ww. projektu oraz ze zmiany harmonogramu realizacji zadań w obszarze działalności informacyjno-promocyjnej. Środki otrzymane od jednostek spoza sektora finansów publicznych stanowiły 0,6% zrealizowanych przychodów ogółem Agencji. W 2024 r. ARiMR nie otrzymała środków z tego tytułu.

(akta kontroli str. 1032-1147)

Zgodnie z danymi ujętymi w sprawozdaniu Rb-40 z wykonania planu finansowego ARiMR w 2025 r., należności długoterminowe i krótkoterminowe netto¹¹ na koniec 2025 r. wyniosły 209 873,3 tys. zł i były o 26 978,1 tys. zł, tj. o 14,8%, wyższe od należności netto na koniec 2024 r. (182 895,2 tys. zł).

Należności długoterminowe netto na koniec 2025 r. wyniosły 134 112,3 tys. zł i były wyższe o 27 765,4 tys. zł, tj. o 26,1%, od należności długoterminowych na koniec 2024 r. (106 346,9 tys. zł). Zwiększenie należności długoterminowych wynikało głównie z tytułu udzielonych pożyczek na sfinansowanie nieuregulowanych zobowiązań cywilnoprawnych dla producentów rolnych, które zostały podjęte w związku z prowadzoną działalnością rolniczą.

---

¹⁰ Środki te Agencja otrzymała na realizację Portalu Rolnika w ramach Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności (porozumienie w tej sprawie zostało podpisane przez Agencję z Centrum Projektów Polska Cyfrowa 7 marca 2025 r.) i na budowę systemu informatycznego do obsługi wniosków, a także na inwestycję polegającą na refinansowaniu wyposażenia pojazdów w inteligentny tachograf (porozumienie w tej sprawie podpisane zostało pomiędzy Agencją a Ministrem Infrastruktury 14 listopada 2025 r.).

¹¹ Należności netto to należności brutto pomniejszone o odpisy aktualizujące.

Należności krótkoterminowe netto na koniec 2025 r. wyniosły 75 761 tys. zł i były o 787,3 tys. zł niższe, tj. o 1%, od należności krótkoterminowych na koniec 2024 r. (76 548,3 tys. zł). Na zmniejszenie kwoty należności krótkoterminowych miało wpływ m.in. zmniejszenie należności z tytułu udzielonej pomocy finansowej dotyczącej nieoprocentowanej pożyczki dla producentów świń o 2983 tys. zł, tj. o 6,4%, a także należności z tytułu bieżącego funkcjonowania Agencji o 44,9 tys. zł tj. o 25,6%.

Uwzględniając odpisy aktualizacyjne należności Agencji w 2025 r., w wysokości 250 733,4 tys. zł, kwota należności brutto wyniosła 460 606,8 tys. zł.

Należności przeterminowane (zaległości) Agencji według stanu na dzień 31 grudnia 2025 r. wyniosły 251 386,2 tys. zł, tj. 54,6% należności brutto ARiMR na koniec 2025 r. i były niższe o 14 564,4 tys. zł, tj. o 5,5%, od zaległości na koniec 2024 r. (265 950,5 tys. zł). Zmniejszenie należności krajowych wynikało z dokonanych umorzeń należności w wysokości 17 519,6 tys. zł oraz odzyskanych w 2025 r. należności w wysokości 7296,4 tys. zł, co nie zostało zrekompensowane zarejestrowaniem nowych spraw oraz bieżącym naliczaniem odsetek. Należności przeterminowane w 70,6% dotyczyły należności z tytułu wykupu wierzytelności Funduszu Restrukturyzacji i Oddłużenia Rolnictwa¹², jak również wierzytelności sprzed okresu funkcjonowania tego funduszu.

W 2025 r. Agencja odzyskała należności w kwocie 7296,4 tys. zł, która była wyższa o 1217,7 tys. zł (o 20%) od kwoty odzyskanej w 2024 r. (6078,7 tys. zł). Na podstawie oświadczenia Prezesa ARiMR dokonano 10 umorzeń na łączną kwotę 17 519,6 tys. zł oraz dwóch umorzeń na łączną kwotę 172,8 tys. zł – w ramach windykacji prowadzonej w nadzorze ARiMR.

Należności windykowane (zaległości) przez banki współpracujące z ARiMR z tytułu zwrotu dopłat przekazanych przez ARiMR do oprocentowania kredytów, udzielonych w ramach umów zawartych z bankami, stanowiły na koniec 2025 r. kwotę 456 326,2 tys. zł. Zgodnie z postanowieniami tych umów Agencja realizowała dopłaty do oprocentowania kredytów udzielanych ze środków własnych banku, z zastrzeżeniem, że jeżeli zaistnieją przesłanki zwrotu dopłat, banki zobowiązane były do wyegzekwowania od kredytobiorcy – we własnym imieniu i na swoją rzecz lub na rzecz ARiMR – zwrotu części oprocentowania wynikającego z umów o kredyt oraz przelania tych środków niezwłocznie na rachunek ARiMR. W ramach realizacji powyższych umów Agencja prowadziła 1093 sprawy windykacji należności (w nadzorze) z bankami¹³. Kwota należności odzyskanych (w nadzorze) w 2025 r. wyniosła 5169 tys. zł, a umorzonych 172,8 tys. zł (umorzenia spraw w nadzorze nastąpiły na podstawie oświadczenia Prezesa ARiMR).

Szczegółowym badaniem objęto należności przeterminowane Agencji o najwyższych wartościach i najdłuższym okresie przeterminowania od 10 dłużników, w łącznej kwocie wynoszącej na koniec 2025 r. 47 013 tys. zł, co stanowiło 18,7% należności przeterminowanych Agencji na koniec 2025 r. W badanych sprawach, w wyniku podjętych przez ARiMR działań w 2025 r., trzech spośród 10 dłużników uregulowało należności w łącznej kwocie 120,2 tys. zł. We wszystkich badanych sprawach Agencja na bieżąco prowadziła czynności windykacyjne.

---

¹² Dalej: „FRiOR”.

¹³ ARiMR posiadała umowy o współpracę zawarte z 11 bankami udzielającymi kredyty z dopłatami Agencji do oprocentowania kredytów, natomiast z czterema bankami współpraca odbywała się bez umów.

(akta kontroli str. 1206-1210, 1226-1236, 1835-1882)

W 2025 r. z powodu przedawnienia odpisano z ksiąg rachunkowych ARiMR należności dotyczące dwóch spraw z tytułu FRIOR¹⁴ w kwocie 686,1 tys. zł. Wyśięgowania należności przedawnionych dokonano protokolarnie na podstawie ustalenia okoliczności związanych z przedawnieniem, w wyniku całkowitego braku możliwości dochodzenia należności.

W 2025 r., w 27 sprawach, umorzono lub udzielono ulg w spłacie należności w łącznej wysokości 19 245 tys. zł, z tego w 12 sprawach umorzono należności w kwocie 17 692,4 tys. zł oraz w 15 sprawach odroczone lub rozłożono na raty należności w kwocie 1552,5 tys. zł. Badanie dwóch spraw spośród 12 umów w sprawie umorzenia należności w kwocie 14 982 tys. zł (84,7% kwoty należności objętych umorzeniem i odpowiednio 77,8% wszystkich umorzeń i ulg w spłacie) nie wykazało nieprawidłowości. Postępowania w badanych sprawach zostały przeprowadzone zgodnie z przepisami ufp, ustawy z dnia 9 maja 2008 r. o Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa¹⁵ oraz procedurami wewnętrznymi¹⁶.

(akta kontroli str. 1835-1842, 1853-1882)

Stwierdzone nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

1.2. Wykonanie planu kosztów

Opis stanu faktycznego

Planowane koszty ogółem w części A planu finansowego ARiMR na 2025 r. zostały ustalone w tabeli 7 załącznika nr 11 do ustawy budżetowej na rok 2025, w wysokości 3 456 227 tys. zł. W wyniku zmian planu finansowego dokonanych w 2025 r., planowane koszty uległy zwiększeniu o kwotę 1 578 778 tys. zł do kwoty 5 035 005 tys. zł, tj. o 45,7%. Zwiększenie planowanych kosztów spowodowane było m.in. realizacją nowych działań pomocowych, a także przedsięwzięć finansowanych ze środków w ramach KPO.

W 2025 r. poniesione przez Agencję koszty ogółem wyniosły 4 754 403,2 tys. zł i były niższe o 280 601,8 tys. zł, tj. o 5,6%, od kwoty ujętej w planie po zmianach. W porównaniu do wykonania kosztów w 2024 r. (7 984 484 tys. zł), ich wykonanie w 2025 r. było niższe o 3 230 080,8 tys. zł, tj. o 40,5%, z uwagi na niższe o 3 409 932,2 tys. zł, tj. o 58,8%, koszty realizacji zadań – w porównaniu do 2024 r.

(akta kontroli str. 1032-1147)

W strukturze zrealizowanych kosztów ogółem udział miały koszty realizacji zadań ustawowych – 50,3% (2 391 211,8 tys. zł), koszty funkcjonowania Agencji – 49,6% (2 359 756,1 tys. zł) i pozostałe koszty – 0,1% (3 435,3 tys. zł).

Koszty realizacji zadań ustawowych w 2025 r. wyniosły 2 391 211,8 tys. zł i były niższe o 200 658,2 tys. zł, tj. o 7,7%, od kwoty ujętej w planie po zmianach (2 591 870 tys. zł) oraz niższe o 3 409 932,2 tys. zł, tj. o 58,8%, od poniesionych w 2024 r. (5 801 144 tys. zł). Niższe wykonanie

¹⁴ Przedawnienie roszczeń w sprawie nr PPN-2/WNK/2025 nastąpiło w 2012 r. a w sprawie nr PPN-3/WNK/2025 nastąpiło w 2001 r.

¹⁵ Dz. U. z 2025 r. poz. 1363, dalej: „ustawa o ARiMR”.

¹⁶ Książka Procedur, Pomoc krajowa. Dochodzenie Należności Krajowych KP-611-303-ARiMR/S/2.

tych kosztów w 2025 r. w porównaniu do 2024 r., spowodowane było nieotrzymaniem środków z Funduszu Pomocy, jak to miało miejsce w roku 2024, zakończeniem realizacji części zadań z końcem 2024 r., a także mniejszym wykorzystaniem środków w zakresie niektórych zadań, co zostało opisane w punkcie 1.1. wystąpienia pokontrolnego.

Koszty funkcjonowania ARiMR wyniosły 2 359 756,1 tys. zł i były niższe o 78 038,9 tys. zł, tj. o 3,2%, od kwoty ujętej w planie po zmianach, wynoszącej 2 437 795 tys. zł i wyższe o 196 168,2 tys. zł, tj. o 9,1%, od poniesionych w 2024 r. (2 163 587,9 tys. zł). Wyższe wykonanie kosztów funkcjonowania w 2025 r. w porównaniu do 2024 r. wynikało w szczególności ze wzrostu wskaźnika wynagrodzeń w sferze budżetowej, ustalonego w ustawie budżetowej na poziomie 105%, stanowiącego podstawę zwiększenia kosztów wynagrodzeń i składek od wynagrodzeń pracowników ARiMR.

Pozostałe koszty w 2025 r. wyniosły 3435,3 tys. zł, tj. 64,3% kwoty ujętej w planie po zmianach (5340 tys. zł) i były niższe o 16 316,8 tys. zł, tj. o 82,6%, od poniesionych w 2024 r. (19 752,1 tys. zł). Wykonanie kosztów w tej pozycji dotyczyło w szczególności różnic kursowych, kar i odszkodowań wypłacanych na rzecz osób fizycznych, prawnych i innych jednostek organizacyjnych, kosztów postępowania sądowego i prokuratorskiego, odsetek z tytułu postępowań sądowych. Niepełne wykonanie planu wynikało z trudności w precyzyjnym oszacowaniu kwot, które Agencja musiała ponieść z tytułu wyroków sądowych, czy w ramach realizacji niekorzystnych dla ARiMR orzeczeń sądowych. Niższe wykonanie planu w pozycji pozostałe koszty w 2025 r. w porównaniu do wykonania w 2024 r. o 16 316,8 tys. zł, tj. o 82,6%, wynikało z poniesienia w 2024 r. kosztów na wniesienie (na podstawie § 7 ust. 7 Aktu Założycielskiego Spółki) dopłat do kapitału spółki Agro Aplikacje sp. z o.o. W 2025 r. wydatki z tego tytułu nie były poniesione.

(akta kontroli str. 1032-1147, 1199)

Wydatki i koszty poniesione w 2025 r. przez ARiMR w ramach planu finansowego, finansowane były z dotacji budżetu państwa na 2025 r., otrzymanych od Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi¹⁷ z części budżetowej 33 – Rozwój wsi oraz części 62 – Rybołówstwo, a także ze środków z Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności¹⁸.

Minister RiRW przekazał Agencji dotacje celowe z części 33 – Rozwój wsi w kwocie ogółem 2 874 218 tys. zł, które zrealizowano w wysokości 2 820 777,3 tys. zł, tj. 98,1% planu po zmianach (2 874 218 tys. zł), z przeznaczeniem na:

- sfinansowanie zadań ustawowych w zakresie pomocy krajowej – z otrzymanej dotacji w kwocie 2 458 012 tys. zł, Agencja wydatkowała 2 406 237 tys. zł, tj. odpowiednio 97,9% otrzymanej dotacji, a niewykorzystane środki w kwocie 51 775 tys. zł zwrócono w terminie na rachunek Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi¹⁹;
- inwestycje i zakupy inwestycyjne obejmujące głównie budowę i rozbudowę systemów informatycznych ARiMR, zakup sprzętu informatycznego i biurowego, budowę i aktualizację Systemu Identyfikacji Działek Rolnych (LPIS), zakup środków transportu, przebudowę lokali – z otrzymanej na ten cel dotacji celowej w wysokości 284 196 tys. zł Agencja wydatkowała ogółem 283 722,6 tys. zł, tj. 99,8% otrzymanej dotacji, a niewykorzystaną kwotę dotacji, w wysokości 473,4 tys. zł, zwrócono w terminie na rachunek MRiRW;

¹⁷ Dalej: „Minister RiRW”.

¹⁸ Dalej: „KPO”.

¹⁹ Dalej: „MRiRW”.

- realizację zadań wynikających z art. 6 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020²⁰ w celu wsparcia procesu wdrażania PROW 2014-2020 (pomoc techniczna)
  - z dotacji celowej otrzymanej w kwocie 35 070 tys. zł na wydatki bieżące Agencja wydatkowała 33 878,1 tys. zł, tj. 96,6% zaplanowanych środków w wysokości 35 070 tys. zł na ten cel, a niewykorzystane środki w kwocie 1191,9 tys. zł zwrócono w terminie na rachunek MRiRW;
- realizację zadania pn. „Wykonywanie zadań Instytucji Zarządzającej w zakresie wdrażania Priorytetów 1-5 objętych programem Fundusze Europejskie dla Rybactwa 2021-2027”²¹, na podstawie art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 26 maja 2023 r. o wspieraniu zrównoważonego rozwoju sektora rybackiego z udziałem Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury na lata 2021-2027²² (pomoc techniczna) – z dotacji celowej otrzymanej w kwocie 11 940 tys. zł Agencja wydatkowała 11 939,7 tys. zł, tj. prawie 100% zaplanowanych wydatków (11 940 tys. zł), a niewykorzystane środki w kwocie 289,1 zł zwrócono w terminie na rachunek MRiRW;
- realizację zadania polegającego na realizacji części zadań, o których mowa w art. 10 ust. 1 i 2 oraz art. 112 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 8 lutego 2023 r. o Planie Strategicznym dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027²³ w celu wsparcia procesu wdrażania Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej²⁴ 2023-2027 (pomoc techniczna) – z dotacji celowej otrzymanej w kwocie 85 000 tys. zł Agencja wydatkowała 84 999,9 tys. zł, tj. prawie 100% zaplanowanych wydatków (85 000 tys. zł), a niewykorzystane środki w kwocie 81,2 zł zwrócono w terminie na rachunek MRiRW.

Z dotacji podmiotowej otrzymanej z MRiRW w kwocie 2 013 565 tys. zł, na bieżące funkcjonowanie Agencji wykorzystano 1 995 906,4 tys. zł, tj. 99,1% otrzymanej dotacji, a niewydatkowaną kwotę 17 658,6 tys. zł zwrócono w terminie na rachunek MRiRW.

Minister RiRW zatwierdził rozliczenia przekazanych dotacji na realizację zadań.

W planie finansowym ARiMR, stanowiącym załącznik do ustawy budżetowej na rok 2025, określono środki na wydatki majątkowe (inwestycje i zakupy inwestycyjne) w łącznej kwocie 324 247 tys. zł, pochodzące z dwóch źródeł: z dotacji celowej przekazanej przez Ministra RiRW zaplanowanej w wysokości 240 000 tys. zł, która w wyniku zmiany planu finansowego została zwiększona o kwotę 44 196 tys. zł, do kwoty 284 196 tys. zł, jak i środków w ramach KPO, pozyskanych na podstawie porozumienia²⁵ zawartego pomiędzy Skarbem Państwa, w imieniu

²⁰ Dz. U. z 2023 r. poz. 2298 (Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich – dalej: „EFRROW”; Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 – dalej: „PROW 2014-2020”).

²¹ Dalej: „FER 2021-2027”.

²² Dz. U. z 2023 r. poz. 1273.

²³ Dz. U. z 2024 r. poz. 1741, ze zm.

²⁴ Dalej: „PS WPR 2023-2027”.

²⁵ Porozumienie dotyczące Inwestycji CZ.1.1.: „E-usługi publiczne, rozwiązania IT usprawniające funkcjonowanie administracji i sektorów gospodarki oraz technologie przełomowe w sektorze publicznym, gospodarce i społeczeństwie.” Produktem projektu Portal Rolnika ma być zintegrowana platforma wraz z serwisem zapewniającym dostęp do usług i informacji świadczonych przez ARiMR oraz inne instytucje podległe oraz nadzorowane przez MRiRW. Portal Rolnika będzie integrował produkty i usługi tworzone w ramach wielu instytucji udostępniających usługi i informacje dla rolników i beneficjentów a tym samym będzie głównym narzędziem komunikacji instytucji z obszaru rolnictwa z rolnikami i beneficjentami, integrującym i umożliwiającym koordynację komunikacji – aktualnie prowadzonej poprzez wiele narzędzi - w spójny sposób na jednej platformie.

którego działało Centrum Projektów Polska Cyfrowa a ARiMR - o objęcie wsparciem przedsięwzięcia pn. „Portal Rolnika” w kwocie 40 051 tys. zł²⁶. Wykonanie wydatków na koniec 2025 r. wyniosło 310 827,6 tys. zł, tj. 95,9% planu po zmianach. Wydatki majątkowe realizowane w części dotacji celowej zrealizowane zostały w kwocie 283 722,6 tys. zł (99,8%), a ze środków KPO w kwocie 27 105 tys. zł (67,7%). Realizacja wydatków w ramach środków z KPO kontynuowana była w 2026 r., a termin jej wykonania określony został na 30 czerwca 2026 r.

Zrealizowane wydatki majątkowe były o 51 534,2 tys. zł, tj. o 19,9%, wyższe od wykonania w 2024 r. (259 293,4 tys. zł). Wzrost wydatków majątkowych wynikał głównie z rozpoczęcia w 2025 r. realizacji przez Agencję, w oparciu o środki pozyskane z KPO, przedsięwzięcia pn. „Portal Rolnika”, jak i refundacji wyposażenia pojazdów w inteligentny tachograf w kwocie 837,1 tys. zł.

(akta kontroli str. 1243-1264, 1270-1281)

Ponadto niewykorzystane środki z dotacji podmiotowej i celowej w łącznej kwocie 123 728 tys. zł, Agencja zgłosiła do dyspozycji Ministra RiRW pismami z 5 i 22 grudnia 2025 r. Minister RiRW w dniach 11 i 29 grudnia 2025 r. dokonał blokowania planowanych wydatków w części 33 – Rozwój wsi w kwocie 123 728 tys. zł. Spośród blokowanych w 2025 r. planowanych wydatków, 89 228 tys. zł dotyczyło środków otrzymanych w ramach dotacji celowej na realizację zadań w ramach pomocy krajowej (były to środki pochodzące z rezerw celowych uruchomionych przez Ministra Finansów dla ARiMR 4 kwietnia i 15 października 2025 r.), a 34 500 tys. zł to środki dotacji podmiotowej. Dyrektor Departamentu Finansowego ARiMR²⁷ wyjaśniła, że niepełne wykorzystanie środków zaplanowanych na funkcjonowanie i na realizację zadań wynikało z aktualizacji planowanych wydatków, określonych w planie finansowym ARiMR na 2025 r.

Blokowanie planowanych wydatków z dotacji celowej dotyczyło następujących zadań:

- pomoc w postaci zwrotu równowartości III i IV raty podatku rolnego w związku z suszą w 2024 r. (kwota blokowania planowanych wydatków – 4 228 tys. zł),
- pomoc w związku z powodzią we wrześniu 2024 r., z powodu której wprowadzono stan klęski żywiołowej (kwota blokowania planowanych wydatków – 1 000 tys. zł),
- pomoc dla producenta rolnego, w którego gospodarstwie rolnym powstały szkody spowodowane wystąpieniem powodzi, która miała miejsce we wrześniu 2024 r., w związku z którą wprowadzono stan klęski żywiołowej (kwota blokowania planowanych wydatków – 55 000 tys. zł),
- pomoc dla producenta rolnego, w którego gospodarstwie rolnym położonym na obszarze Żuław powstały szkody w uprawach rolnych spowodowane wystąpieniem w dniach 28 i 29 lipca 2025 r. deszczu nawalnego, w wyniku którego nastąpiło zalanie tych upraw (kwota blokowania planowanych wydatków – 29 000 tys. zł).

(akta kontroli str. 587-612, 1032-1139)

---

²⁶ W planie finansowym Agencji na 2025 r. na budowę „Portalu Rolnika” w ramach środków z KPO uwzględniono łącznie kwotę 44 792 tys. zł – zrealizowano 29 386,3 tys. zł, z tego na wydatki majątkowe 40 051 tys. zł – zrealizowano 27 105 tys. zł, usługi obce 1740 tys. zł – zrealizowano 1089,9 tys. zł, wynagrodzenia 2513 tys. zł – zrealizowano 1013,3 tys. zł, składki 488 tys. zł – zrealizowano 178,1 tys. zł.

²⁷ Dalej: „Dyrektor DF ARiMR”.

Szczegółowym badaniem kosztów i wydatków objęto próbę w łącznej kwocie 130 468,9 tys. zł, wylosowanych z populacji w wysokości 651 783,2 zł tys. zł, z tego koszty bieżące stanowiły kwotę 337 812,9 zł tys. zł, a wydatki majątkowe – 313 970,3 tys. zł²⁸.

Próba wylosowana metodą MUS²⁹ odpowiadała 23 zapisom księgowym, dotyczącym kosztów bieżących (29 828,1 tys. zł) i 23 zapisom obejmującym wydatki majątkowe (93 487,8 tys. zł) w łącznej wysokości 123 315,9 tys. zł. Do badania dobrano również losowo cztery koszty w wysokości 7153 tys. zł, z tego trzy koszty realizacji zadań ARiMR (pomocy krajowa) w kwocie 7118,6 tys. zł oraz koszt bieżący z zakresu doradztwa w kwocie 34,4 tys. zł. Badana próba kosztów bieżących oraz kosztów realizacji zadań stanowiła 10,9% podlegających badaniu kosztów bieżących, a próba dotycząca wydatków majątkowych – 29,8% podlegających badaniu wydatków majątkowych.

W wyniku przeprowadzonych badań stwierdzono, że skontrolowane koszty i wydatki zostały rzetelnie skalkulowane oraz dokonywano ich zgodnie z planem finansowym. Koszty i wydatki przeznaczone zostały na zakupy i usługi służące realizacji celów jednostki oraz zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa. Koszty i wydatki były poniesione w sposób celowy i oszczędny, umożliwiający terminową realizację zadań, w wysokości i terminach wynikających z zaciągniętych zobowiązań. Nie wystąpiły przypadki nieterminowych płatności skutkujących zapłaceniem odsetek.

Zasady i tryb dokonywania wstępnej kontroli wydatków, o której mowa w art. 54 ust. 1 pkt 3 ufp, zostały określone w załączniku nr 4 do Zasad (polityki) rachunkowości w ARiMR, stanowiącej załącznik do zarządzenia nr 98/2012 Prezesa ARiMR z dnia 28 grudnia 2012 r. w sprawie wprowadzenia zasad (polityki) rachunkowości w ARiMR³⁰.

W okresie objętym kontrolą obowiązywał regulamin organizacyjny ARiMR wprowadzony zarządzeniem nr 95/2024 Prezesa ARiMR. W regulaminie tym określono zadania i obowiązki Departamentu Księgowości Centrali Agencji oraz Biur Finansowo-Księgowych Oddziałów Regionalnych, gdzie wskazano, że dokonywanie wstępnej kontroli (art. 54 ust. 1 pkt 3 ufp) stanowi zadanie Departamentu Księgowości, bądź mieści się w ogólnie określonych obowiązkach Biur Finansowo-Księgowych. Dokonywanie wstępnej kontroli, powierzono pracownikom w formie imiennego upoważnienia, zawartego w zakresach obowiązków.

Spośród 50 skontrolowanych kosztów i wydatków, stwierdzono, że w 22 przypadkach na łączną kwotę 4925,7 tys. zł, wstępna kontrola, o której mowa w art. 54 ust. 1 pkt 3 ufp, została dokonana

---

²⁸ Zgodnie z założeniami kontroli budżetu państwa w 2025 r. ze szczegółowego badania kosztów i wydatków wyłączono wynagrodzenia osobowe wraz z pochodnymi, odpisy na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych, amortyzację i koszty poniżej 1 tys. zł. Po przeprowadzeniu analizy ryzyka wystąpienia nieprawidłowości wyłączone zostały również powtarzalne grupy wydatków, takich jak np. opłaty eksploatacyjne i za media.

²⁹ MUS (ang.: Monetary Unit Sampling) – metoda losowania wydatków z prawdopodobieństwem proporcjonalnym do wartości.

³⁰ Zmienione zarządzeniem: nr 58/2013 z dnia 15 października 2013 r., nr 74/2013 z dnia 31 grudnia 2013 r., nr 62/2014 z dnia 29 grudnia 2014 r., nr 20/2015 z dnia 8 kwietnia 2015 r., nr 63/2015 z dnia 12 października 2015 r., nr 83/2015 z dnia 22 grudnia 2015 r., nr 136/2016 z dnia 28 listopada 2016 r., nr 151/2016 z dnia 27 grudnia 2016 r., nr 96/2017 z dnia 21 sierpnia 2017 r., nr 138/2017 z dnia 3 października 2017 r., nr 178/2017 z dnia 29 grudnia 2017 r., nr 20/2018 z dnia 1 marca 2018 r., nr 156/2018 z dnia 31 grudnia 2018 r., nr 140/2019 z dnia 31 października 2019 r., nr 161/2019 z dnia 23 grudnia 2019 r., nr 42/2020 z dnia 6 kwietnia 2020 r., nr 129/2020 z dnia 6 listopada 2020 r., nr 155/2020 z dnia 18 grudnia 2020 r., nr 62/2021 z dnia 30 czerwca 2021 r., nr 150/2021 z dnia 23 grudnia 2021 r., nr 145/2022 z dnia 29 grudnia 2022 r., nr 166/2023 z dnia 15 grudnia 2023 r. oraz nr 147/2024 z 30 grudnia 2024 r., dalej: „zarządzenie w sprawie polityki rachunkowości”.

przez inne osoby niż główny księgowy ARiMR (szczegółowy opis w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”).

Po kontroli P/25/001 „Wykonanie budżetu państwa w 2024 r. Wykonanie planów finansowych Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, realizacja zadań finansowanych z udziałem środków Unii Europejskiej”, NIK sformułowała wniosek pokontrolny dotyczący obowiązku rzetelnego zawierania umów na usługi doradcze i eksperckie. W związku z powyższym, Prezes Agencji wydał zarządzenie nr 45/2025 wprowadzające procedurę realizacji umów na doradztwo, szkolenia lub coaching. W trakcie badania kosztów bieżących Agencji ustalono, że realizacja umów odbywała się zgodnie z procedurą określoną w ww. zarządzeniu. W efekcie wniosek pokontrolny został zrealizowany.

(akta kontroli str. 2777-3250)

Szczegółową analizą objęto cztery zamówienia publiczne na łączną kwotę wydatków poniesionych w 2025 r. w wysokości 5247,6 tys. zł. Dotyczyły one:

1. Zamówień, do których zastosowano ustawę z dnia 11 września 2019 r. – Prawo zamówień publicznych³¹ tj.:
  - zakup fabrycznie nowych samochodów osobowych wraz z ubezpieczeniem na potrzeby ARiMR. Zamówienie zostało udzielone w trybie przetargu nieograniczonego (art. 132 ustawy Pzp). Kwota wydatku w 2025 r. wyniosła 4311,7 tys. zł;
  - zakup fabrycznie nowych samochodów osobowych typu BUS wraz z ubezpieczeniem na potrzeby ARiMR. Zamówienia udzielono w trybie podstawowym bez negocjacji (art. 275 pkt 1 ustawy Pzp). Kwota wydatku w 2025 r. wyniosła 727,1 tys. zł.
2. Zamówień, do których nie zastosowano ustawy Pzp z uwagi na wartość prowadzonego postępowania (art. 2 ust. 1 pkt 1 ustawy Pzp), tj.:
  - interwencyjne naloty dronem na potrzeby kontroli – usługa polegająca na wykonaniu ukośnych zdjęć niskiego pułapu za pomocą bezzałogowych statków powietrznych na terenie województwa lubuskiego i zachodniopomorskiego, mających na celu wsparcie kontroli gospodarstw wieloobszarowych. Kwota wydatków w 2025 r. wyniosła 110,3 tys. zł;
  - zakup usługi szkolenia na temat: „Zasady prowadzenia działalności w zakresie rybołówstwa morskiego i śródlądowego (narzędzia połowowe, inwestycje na statkach rybackich, budowa statku, elementy wpływające na bezpieczeństwo statku, wyposażenie statku)”. Łączna kwota wydatków w 2025 r. wyniosła 98,5 tys. zł.

W działaniach Agencji w zakresie przygotowania i przeprowadzenia postępowań, udzielania jak i realizacji zamówień nie stwierdzono naruszenia przepisów ustawy Pzp oraz procedury wewnętrznej ARiMR³². Prawidłowo stosowano zasadę zachowania uczciwej konkurencji przejrzystości, proporcjonalności oraz równego traktowania wykonawców. Zbadane zamówienia zostały zrealizowane zgodnie z treścią zawartych umów, a wydatki poniesione z tytułu realizacji tych zamówień były celowe i gospodarne oraz służyły realizacji zadań jednostki.

---

³¹ Dz. U. z 2024 r. poz. 1320, dalej: „ustawa Pzp”.

³² Zarządzenie nr 2/2025 Prezesa Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa z dnia 14 stycznia 2025 r. w sprawie realizacji w Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa zamówień publicznych, zmienione zarządzeniami Prezesa ARiMR nr 60/2025 z dnia 23 maja 2025 r. i nr 148/2025 z dnia 19 grudnia 2025 r.

Agencja prawidłowo wywiązała się z obowiązku publikacji i zapewnienia aktualności planu postępowań o udzielenie zamówień publicznych w 2025 r. Plan i jego aktualizację zamieszczono stronie internetowej zamawiającego oraz w Biuletynie Zamówień Publicznych, zgodnie z art. 23 ustawy Pzp. Agencja zgodnie z art. 82 ustawy Pzp terminowo przekazała Prezesowi Urzędu Zamówień Publicznych sprawozdanie o udzielonych zamówieniach.

(akta kontroli str. 2084–2159, 2293–2714, 2725–2733)

Zgodnie z danymi ujętymi w sprawozdaniu Rb-40 o wykonaniu planu finansowego ARiMR w 2025 r. zobowiązania Agencji na koniec 2025 r. wyniosły 650 878,2 tys. zł, z tego zobowiązania długoterminowe 140 707,1 tys. zł i krótkoterminowe 510 171,1 tys. zł.

Zobowiązania ogółem w 2025 r. były o 8428,9 tys. zł, tj. o 1,3%, niższe niż w 2024 r. (659 307,1 tys. zł). Zmniejszenie zobowiązań wynikało głównie ze zmniejszenia zobowiązań z tytułu dopłat do oprocentowania inwestycyjnych kredytów bankowych, udzielanych na sfinansowanie części kosztów inwestycji o 9902 tys. zł, rozrachunków z tytułu pomocy finansowej, o której mowa w § 13zv rozporządzenia w sprawie zadań ARiMR (dopłaty do oprocentowania bankowych kredytów płynnościowych udzielonych producentowi rolnemu) o 2887,4 tys. zł, rozrachunków z tytułu pomocy finansowej, o której mowa w § 13zy ww. rozporządzenia (dopłaty do oprocentowania kredytów skupowych) o 10 257 tys. zł oraz rozrachunków z MRiRW i innymi podmiotami z tytułu działalności Agencji o 30 418,3 tys. zł. Ponadto, w stosunku do roku poprzedniego, zwiększyły się zobowiązania z tytułu wynagrodzeń (wynoszące 67 366,9 tys. zł) – o 1817,8 tys. zł, tj. o 2,8%, zobowiązania z tytułu pochodnych od wynagrodzeń (wynoszące 73 689,5 tys. zł) – o 3482,4 tys. zł, tj. o 5%. W porównaniu do 2024 r. wzrosły zobowiązania długoterminowe z tytułu rozrachunków z tytułu zwrotu środków z działalności Agencji podlegających rozliczeniu lub zwrotowi na skutek udzielonych pożyczek długoterminowych – o 26 400,2 tys. zł, tj. o 23,1%, a także rozrachunki z tytułu dopłat do oprocentowania kredytów bankowych udzielanych na sfinansowanie kosztów wznowienia produkcji oraz odtworzenia środków trwałych w przypadku wystąpienia szkód (wynoszące 5724 tys. zł) – o 5264,1 tys. zł, tj. o 1145,6%.

Na koniec 2025 r. nie wystąpiły zobowiązania wymagalne.

(akta kontroli str. 2715–2724, 2739–2748, 2761–2770)

W 2025 r. Agencja nie korzystała z kredytów bankowych i pożyczek.

W roku 2025 r. Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa nie otrzymała od Prezesa Rady Ministrów polecenia wpłaty środków pieniężnych do Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 i Funduszu Pomocy oraz nie przekazywała środków do ww. funduszy.

(akta kontroli str. 2076–2079)

Stwierdzone nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

Spośród 50 skontrolowanych kosztów i wydatków stwierdzono, że w 22 przypadkach na łączną kwotę 4925,7 tys. zł, wstępna kontrola operacji gospodarczych i finansowych, o której mowa w art. 54 ust. 1 pkt 3 ufp, została dokonana przez osoby inne niż główny księgowy jednostki.

Czynności te były wykonywane przez pracowników na różnych stanowiskach w strukturze jednostki, w tym przez pracowników zajmujących stanowiska inne niż stanowisko głównego

księgowego na podstawie upoważnień nie pochodzących od kierownika jednostki. Przyjęty sposób organizacji prowadził do rozproszenia wykonywania czynności wstępnej kontroli, ustawowo przypisanych głównemu księgowemu.

Prezes Agencji wyjaśnił, że powierzenie wykonywania czynności wstępnej kontroli pracownikom innym niż główny księgowy nastąpiło na podstawie art. 53 ust. 2 ufp, w ramach powierzenia obowiązków w zakresie gospodarki finansowej jednostki, a jednolitość dokonywania tej kontroli, zapewniono poprzez stosowanie jednolitych zasad (polityki) rachunkowości oraz obowiązujących procedur wewnętrznych. Ponadto wskazał, że w odniesieniu do tych pracowników nie dokonywano weryfikacji spełniania wymagań określonych w art. 54 ust. 2 ufp, gdyż – w ocenie Agencji – obowiązek ten dotyczy wyłącznie głównego księgowego.

Najwyższa Izba Kontroli nie podziela powyższego stanowiska. Przepis art. 54 ust. 1 ufp wiąże wykonywanie czynności wstępnej kontroli z funkcją głównego księgowego jako jednego, wyodrębnionego pracownika jednostki. Stosowanie jednolitych procedur nie zastępuje ustawowego wymogu przypisania tych czynności konkretnej osobie ponoszącej odpowiedzialność za ich wykonanie.

(akta kontroli str. 2777-3250)

1.3. Gospodarowanie wolnymi środkami

Opis stanu faktycznego

Stan środków pieniężnych na dzień 31 grudnia 2025 r. wyniósł 80 522,7 tys. zł i był niższy o 28 636,7 tys. zł (o 26,2%) w porównaniu do stanu na dzień 31 grudnia 2024 r. (109 159,4 tys. zł). Wielkość wykazanych środków na koniec 2025 r. wynikała m.in. z niewykorzystania w 2025 r. środków z dotacji celowej na zadania statutowe w kwocie 51 775 tys. zł, niewykorzystania środków z dotacji podmiotowej w kwocie 17 658,6 tys. zł, jak również ze środków z dotacji celowej na inwestycje i zakupy inwestycyjne 473,4 tys. zł. Niewykorzystane środki z dotacji zostały terminowo zwrócone po 31 grudnia 2025 r. na rachunek MRiRW³³.

Środki własne na pokrycie zobowiązań na koniec 2025 r. zmniejszyły się o 1 799,3 tys. zł, tj. o 14,5%, i wyniosły 10 615,3 tys. zł.

Agencja dokonywała lokat wolnych środków, z wyjątkiem środków pochodzących z dotacji z budżetu, w formie depozytu u Ministra Finansów.

Średniomiesięczny stan z 12 miesięcy środków przekazanych w depozyt overnight wyniósł 6782,9 tys. zł. W 2025 r. nie dokonywano lokowania wolnych środków w formie depozytu terminowego. Dyrektor DF ARiMR wyjaśniła m.in., że rentowność depozytów jednodniowych była wyższa lub porównywalna do depozytów terminowych. Średni okres na jaki przekazano środki, w wysokości od 1398,7 tys. zł do 14 162,9 tys. zł w zarządzanie overnight wyniósł 1,45 dnia, z oprocentowaniem od 3,5% do 5,25%. Agencja nie posiadała, nie nabywała i nie otrzymywała nieodpłatnie obligacji skarbowych, a także ich nie sprzedawała.

Ze środków lokowanych w formie depozytów overnight u Ministra Finansów za pośrednictwem Banku Gospodarstwa Krajowego uzyskano odsetki w kwocie 308,5 tys. zł, które stanowiły

---

³³ Zwrot środków z tytułu wydatków na pomoc techniczną PROW 2014-2020 w kwocie 1 119,9 tys. zł nastąpił w dniu 11 grudnia 2025 r.

przychody Agencji³⁴. Lokowanie wolnych środków odbywało się zgodnie z art. 48 ust. 2 ufp i rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 11 grudnia 2014 r. w sprawie wolnych środków niektórych jednostek sektora finansów publicznych przyjmowanych przez Ministra Finansów w depozyt lub zarządzanie³⁵ i nie zagrażało terminowej realizacji zadań i płynności finansowej Agencji.

W ARiMR nie zakładano lokat terminowych i nie dokonywano innych inwestycji w 2025 r.

Agencja nie wypracowała nadwyżki środków finansowych na koniec 2025 r.

(akta kontroli str. 1588-1599)

Stwierdzone nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

1.4. Realizacja zadań agencji wykonawczej w ramach planu finansowego

Opis stanu faktycznego

W ramach planu finansowego na 2025 r. Agencja zrealizowała 25 zadań dotyczących pomocy krajowej finansowanych z dotacji celowej z budżetu państwa w ramach części 33 – Rozwój wsi. Koszty realizacji zadań w 2025 r. zostały poniesione na:

- 1) Dopłaty do oprocentowania bankowych kredytów płynnościowych udzielonych producentowi rolnemu, o których mowa w § 13zv rozporządzenia w sprawie zadań ARiMR. Na realizację tego zadania w 2025 r. poniesiono koszty w wysokości 700 217,3 tys. zł, co stanowiło 97,1% planu po zmianach (721 336 tys. zł). Koszty te były niższe o 8,6% od wykonania planu w 2024 r. (766 069 tys. zł); wynikało to głównie z tego, że w 2025 r. banki już nie udzielały nowych kredytów i Agencja przez cały rok realizowała tylko zobowiązania z tytułu kredytów udzielonych w latach poprzednich, od stanu zadłużenia wynikającego z akcji kredytowej uruchomionej w 2023 r. i 2024 r.;
- 2) Pomoc dla producenta rolnego, w którego gospodarstwie rolnym powstały szkody w uprawach rolnych spowodowane wystąpieniem w 2025 r. przymrozków wiosennych, gradu, deszczu nawalnego, lub huraganu i które wyniosły powyżej 30% średniej rocznej produkcji roślinnej w gospodarstwie rolnym. Na realizację tego zadania w 2025 r. poniesiono koszty w wysokości 446 595,6 tys. zł, co stanowiło 93% planu po zmianach (480 000 tys. zł). W 2024 r. pomoc taka nie była udzielana;
- 3) Pomoc finansowa w ramach refundacji wydatków poniesionych przez producentów świń na dostosowanie gospodarstw do wymogów utrzymywania świń – bioasekuracja. Na realizację tego zadania w 2025 r. poniesiono koszty w wysokości 180 977,3 tys. zł, co stanowiło 94% planu po zmianach (192 530 tys. zł). Koszty te były wyższe o 61,8% od wykonania w 2024 r. (111 822,3 tys. zł). Wyższe wykonanie planu finansowego w 2025 r. w porównaniu z wykonaniem planu w 2024 r. wynikało z większej liczby i wysokości wniosków o refundację złożonych przez producentów rolnych prowadzących gospodarstwa, w którym utrzymywane były zwierzęta gospodarskie z gatunku świnia (sus scrofa); udzielona pomoc finansowa miała charakter pomocy de minimis w rolnictwie na refundację do 100% wydatków

³⁴ Art. 21 ust. 1 pkt 2 ustawy o ARiMR.

³⁵ Dz. U. z 2014 r. poz. 1864, ze zm.

poniesionych przez producenta rolnego, który prowadził gospodarstwo, w którym utrzymywane były zwierzęta gospodarskie z gatunku świnia (*sus scrofa*). Beneficjentami pomocy byli producenci świń prowadzących chów lub hodowlę świń na obszarze całego kraju. Celem pomocy było ułatwienie producentom świń zabezpieczenia gospodarstw przed afrykańskim pomorem świń – ograniczenie ryzyka przeniesienia wirusa ASF do chlewni;

- 4) Finansowanie lub dofinansowanie ponoszonych przez producentów rolnych kosztów zbioru, transportu i unieszkodliwiania padłych zwierząt gospodarskich z gatunku bydło, owce, kozy, świnie lub konie. Na realizację tego zadania w 2025 r. poniesiono koszty w wysokości 179 132 tys. zł, co stanowiło 98,2% planu po zmianach (182 351 tys. zł). Koszty te były niższe o 7,5% od wykonania w 2024 r. (193 738,9 tys. zł);
- 5) Pomoc finansowa dla kół gospodyń wiejskich. Na realizację tego zadania w 2025 r. poniesiono koszty w wysokości 153 491,8 tys. zł, co stanowiło 99,9% planu po zmianach (153 575 tys. zł). Koszty te były wyższe o 7,2% od wykonania planu w 2024 r. (143 190 tys. zł);
- 6) Pomoc dla rodziny w związku z suszą w 2024 r. Na realizację tego zadania w 2025 r. poniesiono koszty w wysokości 142 416 tys. zł, a plan po zmianach wyniósł 142 468 tys. zł. W 2024 r. pomoc taka nie była udzielana;
- 7) Dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych i częściowa spłata kapitału kredytów. Na realizację tego zadania w 2025 r. poniesiono koszty w wysokości 108 274,9 tys. zł, co stanowiło 83,3% planu po zmianach (129 949 tys. zł). Koszty te były niższe o 30,9% od wykonania w 2024 r. (156 670,8 tys. zł). Niższe wykonanie planu w 2025 r. wystąpiło w zakresie dopłat do oprocentowania kredytów i wynikało głównie z różnicy w liczbie kredytów czynnych, do których Agencja w latach 2024-2025 stosowała dopłaty do oprocentowania. W kolejnych latach coraz więcej kredytów było spłacanych przez kredytobiorców, stąd Agencja w 2025 r. poniosła niższe wydatki na realizację tego zadania w porównaniu do wydatków poniesionych w 2024 r. Ponadto w 2024 r. oprocentowanie kredytów liczone było według wyższej stopy redyskonta weksli, niż w 2025 r.;
- 8) Pomoc dla podmiotów prowadzących działalność nadzorowaną w zakresie utrzymywania pszczół. Na realizację tego zadania w 2025 r. poniesiono koszty w wysokości 73 129,9 tys. zł, a plan po zmianach wyniósł 73 136 tys. zł. Koszty te były niższe o 6% od wykonania planu w 2024 r. (77 762,1 tys. zł);
- 9) Dopłaty krajowe do materiału siewnego. Na realizację tego zadania w 2025 r. poniesiono koszty w wysokości 64 122,1 tys. zł, co stanowiło 98,6% planu po zmianach (65 000 tys. zł). Koszty te były niższe o 24,3% od wykonania w 2024 r. (84 720,8 tys. zł). W 2025 r. ARiMR realizowała dopłaty z tytułu zużytego do siewu lub sadzenia materiału siewnego kategorii elitarny lub kwalifikowany mającej charakter pomocy de minimis w rolnictwie. Niższa realizacja pomocy 2025 r. wynikała z mniejszego niż w 2024 r. zainteresowania beneficjentów tą formą pomocy. W 2025 r. płatności do materiału siewnego kategorii elitarny lub materiału siewnego kategorii kwalifikowany mogły być przyznawane w ramach ekoschematu na rzecz klimatu i środowiska. Jednocześnie, aby ubiegać się o pomoc w ramach ekoschematu, producent rolny nie mógł skorzystać z pomocy do materiału siewnego w formie de minimis. Zmniejszyło to zainteresowanie dopłatami do materiału siewnego wypłacanymi z dotacji celowej;

- 10) Pomoc dla producentów rolnych w związku z suszą w 2024 r. Na realizację tego zadania w 2025 r. poniesiono koszty w wysokości 62 508,2 tys. zł, a plan po zmianach wyniósł 62 521 tys. zł. W 2024 r. pomoc taka nie była udzielana;
- 11) Dopłaty do oprocentowania kredytów skupowych. Na realizację tego zadania w 2025 r. poniesiono koszty w wysokości 52 230,8 tys. zł, co stanowiło 99,6% planu po zmianach (52 450 tys. zł). Koszty te były niższe o 59,9% od wykonania w 2024 r. (130 197,6 tys. zł). Niższe wykonanie planu w 2025 r. w porównaniu do 2024 r. wynikało głównie z różnego stanu zadłużenia, od którego naliczane były dopłaty Agencji oraz okresu stosowania dopłat, który wynosił 18 miesięcy. W 2024 r. Agencja stosowała dopłaty do oprocentowania kredytów udzielonych w 2023 r. i 2024 r. W 2025 r. co miesiąc wygasał okres stosowania dopłat dla kredytów udzielonych w 2024 r. co skutkowało mniejszymi dopłatami Agencji;
- 12) Pomoc finansowa dla producenta rolnego na sfinansowanie nieuregulowanych zobowiązań cywilnoprawnych – nieoprocentowana pożyczka dla producentów świń. Na realizację tego zadania w 2025 r. poniesiono koszty w wysokości 50 000 tys. zł, co stanowiło 100% planu po zmianach (50 000 tys. zł). Koszty te były wyższe o 400% od wykonania w 2024 r. (9999,5 tys. zł). Wyższe wykonanie planu finansowego w 2025 r. w porównaniu do 2024 r. wynikało głównie z wyższego limitu wydatków ustalonego w planie finansowym ARiMR na 2025 r. na realizację tego zadania (w 2024 r. limit wynosił 10 000 tys. zł) oraz dostępności krajowego limitu pomocy de minimis;
- 13) Dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych udzielanych na sfinansowanie kosztów wznowienia produkcji oraz odtworzenia środków trwałych w przypadku wystąpienia szkód. Na realizację tego zadania w 2025 r. poniesiono koszty w wysokości 41 029,1 tys. zł, tj. 74% planu po zmianach (55 470 tys. zł), co spowodowane było tym, że banki współpracujące przekazały niższe zapotrzebowania na dopłaty do oprocentowania kredytów, niż wynikało to z terminarzy kredytów już udzielonych i zarezerwowanych wniosków limitowych dla nowych kredytów. Kwota realizacji dopłat dodatkowo została pomniejszona o zwroty nienależnie pobranych dopłat, dokonane przez banki i kredytobiorców. Koszty realizacji tego zadania w 2025 r. były wyższe o 337,8% od wykonania w 2024 r. (9371,9 tys. zł). Wyższe wykonanie planu finansowego w 2025 r. w porównaniu do 2024 r. wynikało głównie z różnicy w liczbie kredytów czynnych, do których Agencja w latach 2024-2025 stosowała dopłaty do oprocentowania. Ponadto, w 2025 r. Agencja stosowała dopłaty do oprocentowania od wyższego stanu zadłużenia niż 2024 r.
- 14) Pomoc w związku z powodzią we wrześniu 2024 r., z powodu której wprowadzono stan klęski żywiołowej. Na realizację tego zadania w 2025 r. poniesiono koszty w wysokości 38 684 tys. zł, co stanowiło 96,7% planu po zmianach (40 000 tys. zł). W 2024 r. pomoc taka nie była udzielana;
- 15) Pomoc dla producenta rolnego, w którego gospodarstwie rolnym położonym na obszarze Żuław powstały szkody w uprawach rolnych spowodowane wystąpieniem w dniach 28 i 29 lipca 2025 r. deszczu nawalnego, w wyniku którego nastąpiło zalanie tych upraw. Na realizację tego zadania w 2025 r. poniesiono koszty w wysokości 35 348,2 tys. zł, co stanowiło 54,4% planu po zmianach (65 000 tys. zł). W 2024 r. pomoc taka nie była udzielana;

- 16) Pomoc finansowa w postaci pożyczki na sfinansowanie nieuregulowanych zobowiązań cywilnoprawnych, które zostały podjęte w związku z prowadzeniem przez producenta rolnego działalności rolniczej. Na realizację tego zadania w 2025 r. poniesiono koszty w wysokości 29 959,2 tys. zł, co stanowiło 99,9% planu po zmianach (30 000 tys. zł). W 2024 r. pomoc taka nie była udzielana;
- 17) Pomoc finansowa dla producentów świń w związku z zakazem utrzymywania lub wprowadzania do gospodarstwa świń. Na realizację tego zadania w 2025 r. poniesiono koszty w wysokości 9636,7 tys. zł, co stanowiło 96,4% planu po zmianach (10 000 tys. zł). Koszty te były wyższe o 16,3% od wykonania w 2024 r. (8289 tys. zł), co wynikało z faktu złożenia większej liczby wniosków przez producentów świń niż to miało miejsce w 2024 r.;
- 18) Sfinansowanie kosztów podatku od towarów i usług organizacjom pozarządowym (będącym ostatecznymi odbiorcami wsparcia w ramach części nr 4 inwestycji A1.4.1³⁶ realizowanej w ramach KPO zgodnie z art. 5a ustawy o ARiMR. Na realizację tego zadania w 2025 r. poniesiono koszty w wysokości 8876,7 tys. zł, co stanowiło 100% planu po zmianach (8877 tys. zł). Koszty te były wyższe o 734,3% od wykonania w 2024 r. (1064 tys. zł). Wyższa realizacja planu finansowego w 2025 r. wynikała z tego, że nabór wniosków o udzielenie pomocy rozpoczął się w 2024 r., a zainteresowanie pomocą sukcesywnie wzrastało. W 2025 r. więcej podmiotów wystąpiło z wnioskami o wypłatę pomocy również z powodu umożliwienia refundacji poniesionych kosztów po zakończeniu i rozliczeniu danego etapu, bez konieczności zakończenia całego przedsięwzięcia;
- 19) Finansowanie zobowiązań z tytułu programów pomocowych realizowanych przez Agencję w latach ubiegłych. Na realizację tego zadania w 2025 r. poniesiono koszty w wysokości 5075,6 tys. zł, co stanowiło 99% planu po zmianach (5128 tys. zł). Koszty te były niższe o 25,2% od wykonania w 2024 r. (6787 tys. zł). Niższe wykonanie planu finansowego w 2025 r. w porównaniu do wykonania w 2024 r. wynikało z niższej łącznej kwoty pomocy przyznanej w ramach postępowań administracyjnych w zakresie odwołań od decyzji, dla których zostały zarezerwowane środki w planie finansowym ARiMR na 2025 r., niż to miało miejsce w przypadku postępowań administracyjnych zakończonych w 2024 r.;
- 20) Pomoc finansowa oraz rekompensata III i IV raty podatku rolnego za 2024 r. dla producentów rolnych, w których gospodarstwach rolnych powstały szkody w wyniku wystąpienia w 2024 r. deszczu nawalnego lub powodzi. Na realizację tego zadania w 2025 r. poniesiono koszty w wysokości 3758,3 tys. zł, a plan po zmianach wyniósł 3759 tys. zł. Koszty te były wyższe o 39 461,1% od wykonania planu w 2024 r. (9,5 tys. zł). Spowodowane to było tym, że pomoc była przyznawana w ramach naboru trwającego od 9 grudnia 2024 r. do 31 stycznia 2025 r. (czyli na przełomie dwóch lat budżetowych). Pierwsze wnioski (złożone w grudniu 2024 r.), zostały rozpatrzone i wypłacono pomoc w kwocie 9,5 tys. zł jeszcze w 2024 r., zaś pozostałe wnioski rozpatrzono w 2025 r., a płatności z tego tytułu nastąpiły w ramach planu finansowego na 2025 r.
- 21) Pomoc w formie dofinansowania zakupu czystorasowego buhaja rasy mięsnej w wieku powyżej 13 miesięcy, dla którego wystawiono świadectwo zootechniczne. Na realizację tego zadania w 2025 r. poniesiono koszty w wysokości 2938,7 tys. zł, co stanowiło 94,8% planu

---

³⁶ Inwestycje na rzecz dywersyfikacji i skracania łańcucha dostaw produktów rolnych i spożywczych oraz budowy odporności podmiotów uczestniczących w łańcuchu.

po zmianach (3100 tys. zł). Koszty te były wyższe o 8,6% od wykonania planu w 2024 r. (2705 tys. zł);

- 22) Pomoc dla producenta rolnego, w którego gospodarstwie rolnym powstały szkody spowodowane wystąpieniem powodzi, która miała miejsce we wrześniu 2024 r., w związku z którą wprowadzono stan klęski żywiołowej. Na realizację tego zadania w 2025 r. poniesiono koszty w wysokości 1819,4 tys. zł, co stanowiło 3% planu po zmianach (60 000 tys. zł). Różnica między kwotą planowaną na realizację zadania a kwotą zrealizowaną wynikała w głównej mierze z mniejszego niż zakładano zainteresowania beneficjentów tą formą pomocy. Pomimo szeroko zakrojonej akcji informacyjnej program nie cieszył się dużym zainteresowaniem. W 2024 r. pomoc taka nie była udzielana;
- 23) Pomoc w postaci zwrotu równowartości III i IV raty podatku rolnego w związku z suszą w 2024 r. Na realizację tego zadania w 2025 r. poniesiono koszty w wysokości 771 tys. zł, co stanowiło 15,4% planu po zmianach (5000 tys. zł). Niska realizacja planu wynikała głównie z mniejszego zainteresowania beneficjentów tą formą pomocy, niż zakładano. W 2024 r. pomoc taka nie była udzielana;
- 24) Pomoc finansowa dla właściciela albo współwłaściciela statku rybackiego na rozpoczęcie nowej działalności gospodarczej. Na realizację tego zadania w 2025 r. poniesiono koszty w wysokości 199 tys. zł, co stanowiło 99,5% planu po zmianach (200 tys. zł). Koszty te były niższe o 97,2% od wykonania planu w 2024 r. (7053,4 tys. zł). Niższe wykonanie planu w 2025 r. w porównaniu z wykonaniem w 2024 r. spowodowane było mniejszym zainteresowaniem pomocą, które przełożyło się na mniejszą liczbę złożonych wniosków o udzielenie pomocy;
- 25) Realizacja udzielonych poręczeń i gwarancji. Na realizację tego zadania w 2025 r. poniesiono koszty w wysokości 20 tys. zł, co stanowiło 100% planu po zmianach (20 tys. zł). Koszty te były niższe o 71,4% od wykonania w 2024 r. (70 tys. zł). W 2025 r. Agencja zrealizowała jedno roszczenie banku z tytułu udzielonego poręczenia spłaty kredytu studenckiego w kwocie 20 tys. zł. Nie udzieliła natomiast poręczeń spłaty kredytów klęskowych ze względu na brak złożonych wniosków w tym zakresie.

(akta kontroli str. 1032-1147, 1172-1184)

W Centrali ARiMR i Oddziałach Regionalnych Agencji w 2025 r. przeprowadzono 340 kontroli wewnętrznych (tj. 291 planowych i 49 doraźnych), obejmujących w szczególności prawidłowość wykonywania zadań przez ARiMR. Kontrole dotyczyły m.in.:

- przyznawania pomocy w ramach wybranych inwestycji w ramach KPO (tworzenie centrów przechowalniczo-dystrybucyjnych produktów rolnych, rybołówstwa i akwakultury),
- funkcjonowania mechanizmów zabezpieczających przed nadużyciami finansowymi w wybranych działaniach pomocowych,
- prawidłowości realizacji zadań delegowanych w ramach PROW 2014-2020 (działanie: pomoc na rozpoczęcie działalności gospodarczej na rzecz rozwoju małych gospodarstw),
- prawidłowości przyznawania pomocy w ramach naboru wniosków PS WPR na lata 2023-2027 (interwencja: inwestycje w gospodarstwach rolnych w zakresie OZE i poprawy efektywności energetycznej).

W wyniku kontroli stwierdzono następujące uchybienia lub nieprawidłowości:

- błędne wypełnianie kart weryfikacji wniosku i nieprawidłowa analiza dokumentacji składanej przez beneficjenta, pod kątem poprawności wprowadzenia danych,
- nieprawidłowe stosowanie Książki Procedur w zakresie m.in. prawidłowości określania dokumentu pierwszego ustalania administracyjnego lub sądowego, kompletności i poprawności danych, terminowości ewidencjonowania nieprawidłowości oraz aktualizacji danych w Rejestrze,
- nieterminowe rozpatrzenie wniosku o przyznanie pomocy i wniosku o płatność.

W związku z powyższym ARiMR zrealizowała zalecenia pokontrolne, tj.: zobowiązano kierowników kontrolowanych podmiotów do wzmocnienia nadzoru nad pracownikami komórki zajmującej się obsługą wniosków o przyznanie wsparcia oraz zobowiązano do podjęcia niezbędnych działań w celu zminimalizowania przypadków niezachowania terminów rozpatrzenia wniosków.

Przeprowadzono także 11 audytów wewnętrznych dotyczących zadań zapewniających, sprawdzających i zleconych. Czynności sprawdzające w ramach przeprowadzonych zadań zapewniających obejmowały m.in.

- proces nadzoru merytorycznego Centrali Agencji nad jednostkami terenowymi (Oddziały Regionalne i Biura Powiatowe),
- proces rejestracji zwierząt w systemie IRZ,
- przyznawanie płatności bezpośrednich w ramach wybranych ekoschematów,
- przyznawanie pomocy Kołom Gospodyń Wiejskich,
- realizację płatności działań realizowanych w Agencji w ramach KPO,
- dostępność cyfrową i architektoniczną osobom ze szczególnymi potrzebami,
- proces testowania i odbioru oprogramowania teleinformatycznego.

W 2025 r. w Centrali ARiMR przeprowadzonych było 36 audytów i kontroli zewnętrznych, z tego:

1) 12 przeprowadzonych przez organy krajowe:

- trzy kontrole (w tym dwie w toku) przez MRiRW,
- sześć audytów (w tym jeden w toku) i jedna kontrola przez Ministerstwo Finansów,
- dwie kontrole przez Najwyższą Izbę Kontroli,

2) 24 przeprowadzonych przez organy Unii Europejskiej:

- 10 kontroli (w tym siedem w toku) przez Europejski Trybunał Obrachunkowy,
- 10 kontroli (w tym sześć w toku) i cztery audyty (w tym trzy w toku) przez Komisję Europejską.

Na podstawie przeprowadzonych przez Ministra Finansów czterech audytów i kontroli Agencja otrzymała zalecenia dotyczące m.in.: prowadzenia w ramach kontroli zarządczej weryfikacji przypadków potencjalnego konfliktu interesów przy przeprowadzaniu zamówień publicznych, aktualizacji bieżących Książek Procedur lub sporządzania odrębnych regulacji w zakresie obsługi wniosków o płatność i kontroli na miejscu.

W 2025 r. Agencja otrzymała od Ministra RiRW osiem zaleceń dot. realizacji inwestycji w ramach KPO i kontroli wydatków w ramach tej inwestycji, w tym w zakresie: zapewnienia terminowości wniosków, aktualizacji książek procedur, przeprowadzania kontroli na miejscu. Agencja była w trakcie realizacji czterech zaleceń.

(akta kontroli str. 1612-1775)

W wyniku przeprowadzonego przez Krajową Administrację Skarbową audytu gospodarowania środkami pochodzącymi z budżetu Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu

Rolniczego Gwarancji³⁷ oraz Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ARiMR za rok budżetowy WPR od 16 października 2024 r. do 15 października 2025 r., organ certyfikujący wydał opinię „bez zastrzeżeń” dla EFRG i dla EFRROW w sprawie rocznych sprawozdań finansowych oraz „bez zastrzeżeń” w sprawie deklaracji zarządczej dla EFRG i dla EFRROW.

(akta kontroli str. 846-850, płyta CD nr 8)

W 2025 r. ARiMR realizowała ustawowe cele i zadania m.in. w oparciu o cele operacyjne ustalone zgodnie z zarządzeniem nr 110/2023 Prezesa ARiMR z dnia 17 sierpnia 2023 r. oraz zarządzeniem nr 129/2025 z dnia 30 grudnia 2025 r. w sprawie kontroli zarządczej w Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.

Kierujący komórkami organizacyjnymi Centrali ARiMR, w oparciu m.in. o informacje otrzymane od dyrektorów oddziałów regionalnych ARiMR oraz kierowników biur powiatowych, określili cele operacyjne na 2025 r. Na podstawie przekazanych informacji został opracowany Wykaz celów operacyjnych Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa na rok 2025, który został zatwierdzony przez Prezesa Agencji. Zgodnie z ww. zarządzeniem Prezesa ARiMR kierujący komórkami organizacyjnymi Centrali ARiMR dokonali pomiaru celów operacyjnych wykorzystując „Metodykę wyznaczania i monitorowania celów i zadań oraz wyznaczania mierników”.

Na podstawie przekazanych informacji przez dyrektorów komórek organizacyjnych Centrali ARiMR, Departament Analiz i Sprawozdawczości w ARiMR opracował zbiorczą „Informację o realizacji celów operacyjnych ARiMR za rok 2025”, która została zatwierdzona przez Prezesa ARiMR. Pomiar realizacji celów i zadań był zapewniony poprzez przypisanie miernika dla każdego celu operacyjnego. Zgodnie z ww. metodyką miernik umożliwia określenie stopnia realizacji celów, tj. mierzył skuteczność lub efektywność realizacji zadań danej komórki organizacyjnej Agencji, w tym m.in. mierzył rezultaty i wyniki istotne dla osiągnięcia wyznaczonych celów. Mając na uwadze powyższe, ARiMR zrealizował 74% zakładanych celów. Uwzględniając cele, na realizację których ARiMR miała wpływ, procent zrealizowanych mierników operacyjnych wyniósł 83%. Analiza wykazała, że w przypadku celów niezrealizowanych lub częściowo zrealizowanych przyczyną nieosiągnięcia zakładanych poziomów mierników, były czynniki zewnętrzne, niezależne od ARiMR, tj. m.in. złożenie przez beneficjentów wniosków o płatność za I okres rozliczeniowy na kwoty niższe niż prognozowane przez ARiMR.

(akta kontroli str. 2160–2280, 2734–2738, 2756–2760)

W związku z komunikatem Ministra RiRW z 18 listopada 2022 r. w sprawie szczegółowych wytycznych w zakresie kontroli zarządczej dla działów administracji rządowej – rolnictwo, rozwój wsi, rynki rolne i rybołówstwo³⁸, w którym m.in. określono sposób opracowania planu działalności Ministra RiRW, ARiMR przekazała propozycje zadań i mierników do planu sporządzanego na rok 2025.

W 2025 r. ARiMR przekazała Ministrowi RiRW kwartalne raporty ze stopnia realizacji planu działalności Ministra RiRW, a w maju 2025 r. roczny raport ze stopnia realizacji planu działalności Ministra RiRW za 2024 r. w zakresie realizowanych przez ARiMR ww. zadań i mierników. Minister RiRW nie wnosił uwag do przesłanych raportów.

---

³⁷ Dalej: „EFRG”.

³⁸ Dz. Urz. MRiRW poz. 70.

W 2025 r. świadczenie kompleksowej obsługi informatycznej Agencji przez Agro Aplikacje sp. z o.o. odbywało się w ramach zawartej pomiędzy tymi podmiotami umowy nr 8/DI/2023/2615 z 27 lutego 2023 r. na świadczenie kompleksowej obsługi informatycznej. Wydatki Agencji z tego tytułu w 2025 r. wyniosły 140 746,3 tys. zł i były wyższe o 82,6% od wydatków w 2024 r. (77 087,3 tys. zł), z tego: na usługi utrzymaniowe wydatkowano 33 976,1 tys. zł – wzrost o 8,9% (31 185,6 tys. zł w 2024 r.); na usługi rozwojowe (modyfikacje) wydatkowano 64 873,1 tys. zł – wzrost o 73,8 % (37 320,2 tys. zł w 2024 r.); na zlecenia operacyjne wydatkowano 8557,8 tys. zł – zmniejszenie o 0,3% (8581,5 tys. zł w 2024 r.). Wzrost wydatków w 2025 r. wynikał głównie ze wzrostu wydatków na budowę i rozbudowę systemów IT realizowanych na rzecz Agencji w ramach ww. umowy, w tym budowy przez Agro Aplikacje sp. z o.o. Portalu Rolnika, na który wydatkowano 33 339,2 tys. zł. Ustalono, że Agencja w 2025 r. skutecznie prowadziła czynności w zakresie egzekwowania należności z tytułu kar umownych powstałych w 2024 r. Z kwoty naliczonych kar na koniec 2024 r. w wysokości 831 tys. zł, na koniec 2025 r. pozostało do wyegzekwowania 17,2 tys. zł.

(akta kontroli str. 2061-2066)

Stwierdzone nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

1.5. Realizacja zadań agencji płatniczej

Opis stanu faktycznego

Wydatki dokonywane ze środków budżetu środków europejskich, podlegające refundacji z budżetu Unii Europejskiej oraz ze środków budżetu państwa, przeznaczone na współfinansowanie krajowe programów UE, nie były ujmowane w planie finansowym ARiMR, zgodnie z art. 21 ust. 4a ustawy o ARiMR.

Na podstawie art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 26 stycznia 2023 r. o finansowaniu wspólnej polityki rolnej na lata 2023-2027³⁹ Minister Finansów przyznał Agencji akredytację na realizację płatności w ramach programów WPR finansowanych z udziałem środków UE⁴⁰.

Poza planem finansowym, określonym w ustawie budżetowej na rok 2025, Agencja wydatkowała w 2025 r. łączną kwotę 31 910 143 tys. zł⁴¹, tj. o 3 536 749,7 tys. zł (o 12,5%) więcej niż w 2024 r. (28 373 393,3 tys. zł), z tego 26 450 942,6 tys. zł, tj. o 2 690 087,6 tys. zł (o 11,3%) więcej, niż w 2024 r. z budżetu środków europejskich i 5 459 200,4 tys. zł, tj. o 846 662,1 tys. zł (o 18,4%) więcej niż w 2024 r. z budżetu państwa. Przyczyny wyższego wykonania wydatków w 2025 r. w porównaniu do wydatków 2024 r. opisano w dalszej części wystąpienia pokontrolnego.

³⁹ Dz. U. poz. 332.

⁴⁰ Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 8 maja 2023 r. w sprawie przyznania Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa akredytacji agencji płatniczej w zakresie uruchamiania środków pochodzących z Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji oraz Europejskiego Funduszu Rolniczego Rozwoju Obszarów Wiejskich (Dz. U. poz. 881).

⁴¹ Kwoty wydatkowane na realizację programów finansowanych z udziałem środków UE zaprezentowane zostały w wartościach brutto, uwzględniających wszystkie źródła finansowania, tj. budżet państwa, budżet środków europejskich, budżet jednostek samorządu terytorialnego szczebla regionalnego i lokalnego, inne środki publiczne oraz płatności w formie kompensat i sankcji wieloletnich.

W 2025 r. w ramach I filaru Wspólnej Polityki Rolnej wydatkowano⁴² 17 086 888,8 tys. zł, tj. o 1 011 514,6 tys. zł (5,6%) mniej niż w 2024 r. (18 098 403,4 tys. zł), z tego: 16 276 946,3 tys. zł z budżetu środków europejskich (wydatki refundowane z EFRG były niższe o 650 247,4 tys. zł niż w 2024 r. – 16 927 193,7 tys. zł) oraz 809 942,5 tys. zł z budżetu państwa, jako współfinansowanie krajowe (wydatki z budżetu państwa były niższe o 361 267,2 tys. zł niż w 2024 r. – 1 171 209,7 tys. zł), z tego na:

- płatności bezpośrednie – 16 165 833,1 tys. zł, w tym na:
  - podstawowe wsparcie dochodu do celów zrównoważoności – 6 683 774,7 tys. zł,
  - ekoschematy – 4 102 657,6 tys. zł,
  - wsparcie dochodów związane z produkcją – 2 390 495,7 tys. zł,
  - uzupełniające, redystrybucyjne wsparcie dochodu do celów zrównoważoności – 1 638 053,9 tys. zł,
  - system dla małych gospodarstw – 1 173 827,2 tys. zł;
- uzupełniające płatności obszarowe (UPO) – 623 725,8 tys. zł;
- działania związane z interwencją na rynkach produktów rolnych – 281 795,1 tys. zł, z tego na:
  - programy dla szkół w zakresie dostarczania dzieciom owoców i warzyw oraz mleka i przetworów mlecznych – 223 014,8 tys. zł,
  - wspieranie sektora produktów pszczelich – 35 753,2 tys. zł,
  - działania promocyjne – 22 984,9 tys. zł,
  - nadzwyczajną pomoc dostosowawczą dla owoców, warzyw i wina – 42,2 tys. zł;
- wspólną organizację rynku owoców i warzyw – 15 534,8 tys. zł.

(akta kontroli str. 659-666, 1011-1014, płyty CD nr 4 i 6)

Prezes ARiMR wyjaśnił m.in., że w ramach I filaru WPR, finansowanego z budżetu środków europejskich (wydatki refundowane z EFRG) oraz z budżetu państwa jako współfinansowanie krajowe, wydatki w 2025 r. były niższe w porównaniu do 2024 r. głównie ze względu na poziom realizacji zaliczek na poczet płatności bezpośrednich. W roku kalendarzowym 2024 nastąpiła kumulacja wypłat: znaczącej części środków z kampanii 2023 (ponieważ płatności zaliczkowe w zakresie ekoschematów obszarowych nie były wypłacane w roku 2023⁴³) oraz środków z kampanii 2024 (płatności zaliczkowe w ramach kampanii 2024 obejmowały wszystkie ekoschematy obszarowe, poza dobrostanem zwierząt i zostały wypłacone w roku 2024). W przypadku wniosków o płatność kampanii 2025 realizacja płatności zaliczkowych podobnie jak w kampanii 2024 obejmowała również ekoschematy obszarowe, a wypłaty w tym zakresie były realizowane od 16 października do 30 listopada 2025 r. Ponadto w 2024 r. realizowane były płatności w ramach działania „Środek nadzwyczajny – warzywa i owoce – wino”. Zrealizowane płatności z budżetu środków europejskich w ramach tego działania w 2024 r. wyniosły 158 233 tys. zł a w 2025 r. – znacząco mniej, tj. 42 tys. zł.

Ponadto Prezes ARiMR wyjaśnił, że odnośnie do środków z budżetu państwa w 2025 roku wydatkowano niższą kwotę w porównaniu do 2024 r. głównie ze względu na dodatkowe działania,

⁴² Dane o realizacji wydatków na WPR zaprezentowano na podstawie sprawozdań ARiMR sporządzonych zgodnie z §13 ust. 4 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z 24 listopada 2017 r. w sprawie środków na realizację wspólnej polityki rolnej (Dz. U. poz. 2235).

⁴³ W myśl przepisów rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 13 października 2023 r. w sprawie wypłaty zaliczek za 2023 rok z tytułu niektórych rodzajów pomocy w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023–2027 (Dz. U. poz. 2218).

które były realizowane w 2024 r., a nie miały kontynuacji w roku 2025 np. działanie „Środek nadzwyczajny – warzywa i owoce – wino”, który był finansowany w głównej mierze ze środków krajowych 315 673 tys. zł (w całości wypłaconych w roku 2024).

(akta kontroli str. 1148-1165)

W ramach PROW 2014-2020 (II filar WPR) w 2025 r. złożonych zostało 27 435 wniosków o przyznanie pomocy. Zawarto umowy i wydano decyzje w liczbie 57 399 sztuk oraz zrealizowano 123 963 płatności na kwotę 10 410 713,1 tys. zł, (tj. o 2 913 549,7 tys. zł więcej, niż w 2024 r. kiedy zrealizowano płatności na kwotę 7 497 163,4 tys. zł), z tego 7 409 990,1 tys. zł z budżetu środków europejskich, tj. więcej o 2 397 535,9 tys. zł niż w 2024 r. (5 012 454,2 tys. zł) oraz 3 000 723 tys. zł z budżetu państwa, jako współfinansowanie ze środków krajowych, tj. wydatkowano więcej o 516 013,8 tys. zł niż w 2024 r. (2 484 709,2 tys. zł).

Zrealizowanie płatności na wyższym poziomie, niż w roku poprzednim Prezes ARiMR wyjaśnił m.in. tym, że „(...) realizacja wypłat z budżetu PROW 2014-2020 była możliwa tylko do dnia 31.12.2025 r. Tym samym w celu maksymalnego wykorzystania środków, które pozostały w budżecie PROW 2014-2020, ARiMR w porozumieniu z MRiRW dokonało szeregu działań, do których zaliczyć należy realokację środków na działania, w przypadku których istniała gwarancja maksymalnej absorpcji i wykorzystania środków do końca 2025 roku. (...) Pozwoliło to na maksymalne wykorzystanie środków, pozostałych w budżetach poszczególnych działań PROW 2014-2020, do dnia 31.12.2025 r. (...)”.

(akta kontroli str. 1148-1165)

W sprawozdaniu rocznym z realizacji Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 za 2025 r. zapisano m.in.: „Do końca 2025 r. zakontraktowano wraz z zobowiązaniami z poprzednich okresów programowania 100,64% budżetu Programu⁴⁴.

Kwota zrealizowanych płatności w Programie oraz w niektórych działaniach jest wyższa od limitu przeznaczonego na jego realizację oraz wysokości środków zakontraktowanych, ponieważ: nie uwzględnia środków odzyskanych, nie dla wszystkich umów zostały sporządzone aneksy zmniejszające kwotę pomocy oraz może wynikać z różnic kursowych przy przeliczeniu euro na etapie zawierania umów. Ogółem w ramach PROW 2014-2020 do 31 grudnia 2025 r. zrealizowano płatności w kwocie 79 807 398 799 zł (100,82% budżetu Programu).”.

(akta kontroli str. 1167-1171, CD nr 9)

W ramach PS WPR 2023-2027 w części finansowanej z udziałem EFRROW⁴⁵ złożonych zostało 854 378 wniosków o przyznanie pomocy, zawarto umowy i wydano decyzje w liczbie 996 638 sztuk⁴⁶, zrealizowano płatności na kwotę 3 866 024,5 tys. zł, tj. więcej o 1 380 104,1 tys. zł, niż w 2024 r. (2 485 920,4 tys. zł), w tym z budżetu środków europejskich wydatkowano 2 381 442,6 tys. zł, tj. więcej o 775 528,7 tys. zł, niż w 2024 r. (1 605 913,9) oraz 1 484 581,9 tys. zł, tj. więcej o 604 575,4 tys. zł niż w 2024 r. (880 006,5 tys. zł) ze środków budżetu państwa, jako współfinansowanie krajowe.

(akta kontroli str. 659-661, 1011-1014, płyta CD nr 4)

---

⁴⁴ Wskaźniki dotyczące wykorzystania limitu finansowego nie obejmują środków zakontraktowanych /wypłaconych w ramach Instrumentu finansowego realizowanego w ramach Programu.

⁴⁵ Dalej: „PS WPR 2023-2027 (EFRROW)”.

⁴⁶ Większa liczba umów i decyzji od złożonych wniosków wynikała z obsługi kampanii 2024 i 2025 w roku 2025.

Zrealizowanie płatności na wyższym poziomie, niż w roku poprzednim Prezes ARiMR wyjaśnił m.in. tym, że w roku 2024 z uwagi na początkową fazę PS WPR 2023-2027 liczba wpływających wniosków o płatność była mniejsza, co przełożyło się na mniejszą realizację płatności. W przypadku niektórych interwencji pierwsze nabory wniosków odbyły się w roku 2025 i w tym również roku realizowano płatności. W 2025 r. w konsekwencji uruchomienia kolejnych naborów wniosków w 2025 r. znacząco przyspieszył proces zawierania umów, a tym samym więcej beneficjentów otrzymało zaliczki. Ponadto, część z nich zrealizowała już swoje inwestycje i złożyła wnioski o płatność. Ostatecznie, zwiększenie płatności w 2025 r. w porównaniu do 2024 r. nastąpiło na skutek zwiększenia skali zawieranych umów w 2025 r.

(akta kontroli str. 1148-1165)

Ponadto, w 2025 r. wydatkowano:

- 39,2 tys. zł, w tym 29,4 tys. zł z budżetu środków europejskich (wydatki refundowane z Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego) w ramach Programu Operacyjnego „Rybnactwo i Morze” na lata 2014-2020⁴⁷ oraz
- 546 477,4 tys. zł, w tym 382 534,2 tys. zł z budżetu środków europejskich (wydatki refundowane z Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury) w ramach programu Fundusze Europejskie dla Rybnactwa na lata 2021-2027.

(akta kontroli str. 659-661, płyta CD nr 6)

Szczegółowym badaniem objęto 31 płatności zrealizowanych przez ARiMR w ramach budżetu środków europejskich w łącznej kwocie 595 932,5 tys. zł, tj. 2,3% łącznej kwoty wydatków z budżetu środków europejskich zrealizowanych przez Agencję w ramach WPR 2014-2020, PS WPR 2023-2027 w części finansowanej z EFRG⁴⁸, PS WPR 2023-2027 (EFRROW), PROW 2014-2020, FER 2021-2027 i PO RYBY 2014-2020, tj. 26 450 942,6 tys. zł.

Doboru próby dokonano na podstawie wygenerowanych z systemu księgowego zapisów dotyczących zrealizowanych przez Agencję wydatków poniesionych z budżetu środków europejskich z wyżej wymienionych tytułów. Dobór próby był celowy, wybrano po sześć najwyższych wydatków poniesionych z budżetu środków europejskich w ramach WPR 2014-2020, PS WPR 2023-2027 (EFRG), PS WPR 2023-2027 (EFRROW), PROW 2014-2020, FER 2021-2027 oraz jeden wydatek poniesiony w ramach PO RYBY 2014-2020. Badaniem objęto wydatki, które nie podlegały dotychczas innym kontrolom lub audytom⁴⁹. Wybrane do badania wydatki w ramach WPR 2014-2020 stanowiły łączną kwotę 16 816,9 tys. zł, tj. 11,7% wszystkich zrealizowanych w 2025 r. wydatków poniesionych z budżetu środków europejskich w ramach tego programu (143 542,7 tys. zł); w ramach PS WPR 2023-2027 (EFRG), stanowiły łączną kwotę 33 743,9 tys. zł, tj. 0,2% wszystkich zrealizowanych w 2025 r. wydatków poniesionych z budżetu środków europejskich w ramach tego programu (16 133 403,6 tys. zł); w ramach PS WPR 2023-2027 (EFRROW) na łączną kwotę 45 951 tys. zł, tj. 1,9% wszystkich zrealizowanych w 2025 r. wydatków poniesionych z budżetu środków europejskich w ramach tego programu (2 381 442,6 tys. zł); w ramach PROW 2014-2020 na łączną kwotę 451 043,9 tys. zł, tj. 6,1% wszystkich zrealizowanych w 2025 r. wydatków poniesionych z budżetu środków europejskich

---

⁴⁷ Dalej: „PO RYBY 2014-2020”.

⁴⁸ Dalej: „PS WPR 2023-2027 (EFRG)”

⁴⁹ Jeśli wśród wybranych wydatków znalazły się takie, które były już kontrolowane lub audytowane – zostały pominięte i wybrany został kolejny najwyższy wydatek.

w ramach tego programu (7 409 990,1 tys. zł); w ramach FER 2021-2027 na łączną kwotę 48 347,4 tys. zł, tj. 12,6% wszystkich zrealizowanych w 2025 r. wydatków poniesionych z budżetu środków europejskich w ramach tego programu (382 534,2 tys. zł). Do badania wybrano także jeden wydatek z PO RYBY 2014-2020 na kwotę 29,4 tys. zł, tj. 100% wszystkich zrealizowanych w 2025 r. wydatków poniesionych z budżetu środków europejskich w ramach tego programu. Płatności podlegające finansowaniu z budżetu Unii Europejskiej dokonywane były prawidłowo. Ich realizacja następowała – w przypadku środków na realizację WPR 2014-2020 zgodnie z rozporządzeniem Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 24 listopada 2017 r. w sprawie środków na realizację wspólnej polityki rolnej⁵⁰, w przypadku środków na realizację PS WPR 2023-2027 zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 16 czerwca 2023 r. w sprawie środków na realizację wspólnej polityki rolnej na lata 2023-2027⁵¹, a w przypadku środków na PO RYBY 2014-2020 i FER 2021-2027 – zgodnie z art. 188 ufp. Zbadane płatności dokonywane były zgodnie z procedurami wewnętrznymi Agencji.

(akta kontroli str. 742-845, płyty CD nr 5 i CD nr 7)

W 2025 r. Agencja przekazała terminowo:

- ministrowi właściwemu do spraw finansów publicznych i ministrowi właściwemu do spraw rozwoju wsi – raporty sporządzane na potrzeby sprawozdawczości krajowej o zrealizowanych płatnościach w ramach WPR w danym miesiącu oraz narastająco od początku roku kalendarzowego, z podziałem na finansowanie i współfinansowanie, w tym podatek od towarów i usług – VAT, oraz z podziałem na środki EFRG i EFRROW, tj. miesięczne sprawozdania z realizacji wydatków na wspólną politykę rolną – sporządzone zgodnie z §13 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia z dnia 24 listopada 2017 r. w sprawie środków na realizację wspólnej polityki rolnej i miesięczne sprawozdania o wysokości środków odzyskanych w ramach wspólnej polityki rolnej – zgodnie z §13 ust. 1 pkt 1 ww. rozporządzenia;
- ministrowi właściwemu do spraw rozwoju wsi – roczne rozliczenie środków otrzymanych i wydatkowanych na finansowanie i współfinansowanie, zgodnie z §13 ust. 4 rozporządzenia z dnia 24 listopada 2017 r. w sprawie środków na realizację wspólnej polityki rolnej;
- ministrowi właściwemu do spraw finansów publicznych – raporty sporządzane na potrzeby sprawozdawczości krajowej dotyczące PS WPR 2023-2027 z podziałem na finansowanie i współfinansowanie, oraz z podziałem na środki EFRG i EFRROW, tj.:
  - miesięczne sprawozdania z realizacji wydatków w ramach PS WPR 2023-2027 zgodnie z § 9 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia z dnia 16 czerwca 2023 r. w sprawie środków na realizację wspólnej polityki rolnej na lata 2023-2027;
  - miesięczne sprawozdania o wysokości środków odzyskanych w ramach PS WPR 2023-2027 – zgodnie z § 9 ust. 1 pkt 1 ww. rozporządzenia z dnia 16 czerwca 2023 r.;
  - roczne rozliczenie środków otrzymanych i wydatkowanych w ramach Planu strategicznego dla WPR na lata 2023-2027 – zgodnie z § 9 ust. 2 ww. rozporządzenia z dnia 16 czerwca 2023 r.
  - roczne zestawienia wydatków budżetu państwa oraz wydatków budżetu środków europejskich, w podziale na środki przekazane: jednostkom samorządu terytorialnego

⁵⁰ Dz. U. poz. 2235.

⁵¹ Dz. U. poz. 1171.

i ich jednostkom organizacyjnym, pozostałym jednostkom sektora finansów publicznych oraz beneficjentom nienależącym do sektora finansów publicznych, z uwzględnieniem odpowiedniej klasyfikacji budżetowej w ramach WPR – zgodnie z § 13 ust. 6 rozporządzenia z dnia 24 listopada 2017 r. w sprawie środków na realizację wspólnej polityki rolnej oraz w ramach Planu strategicznego dla WPR na lata 2023-2027, w zakresie EFRG i EFRROW – zgodnie z § 9 ust. 3 rozporządzenia z dnia 16 czerwca 2023 r. w sprawie środków na realizację wspólnej polityki rolnej na lata 2023-2027.

- Ministrowi Finansów kwartalne informacje, o których mowa § 2 oraz dane z § 3 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 4 kwietnia 2023 r. w sprawie współpracy w ramach sprawowania stałego nadzoru nad agencją płatniczą w zakresie ciągłości spełniania kryteriów akredytacji⁵².

(akta kontroli str. 662-741, płyta CD nr 6, 846-850, płyta CD nr 8)

Stwierdzone nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

1.6. Efekty rzeczowe prowadzonej działalności

Opis stanu faktycznego

Zrealizowane zadania w zakresie pomocy krajowej finansowane były z dotacji celowej i obejmowały:

- 1) Dopłaty do oprocentowania bankowych kredytów płynnościowych udzielonych producentowi rolnemu, o których mowa w § 13zv rozporządzenia w sprawie zadań ARiMR. W 2025 r. ARiMR realizowała zobowiązania z tytułu kredytów płynnościowych udzielonych w latach poprzednich, tj. w okresie od 21 czerwca 2023 r. do 31 grudnia 2024 r. (łącznie 122 036 kredytów). Dopłaty Agencji do oprocentowania tych kredytów mogły być stosowane przez okres 60 miesięcy. W 2025 r. Agencja realizowała dopłaty do 121 483 czynnych kredytów płynnościowych;
- 2) Pomoc dla producenta rolnego, w którego gospodarstwie rolnym powstały szkody w uprawach rolnych spowodowane wystąpieniem w 2025 r. przymrozków wiosennych, gradu, deszczu nawalnego, lub huraganu i które wyniosły powyżej 30% średniej rocznej produkcji roślinnej w gospodarstwie rolnym. Z pomocy skorzystało 30 509 beneficjentów;
- 3) Pomoc finansowa w ramach refundacji wydatków poniesionych przez producentów świń na dostosowanie gospodarstw do wymogów utrzymywania świń – bioasekuracja. Z pomocy skorzystało 9324 beneficjentów;
- 4) Finansowanie lub dofinansowanie ponoszonych przez producentów rolnych kosztów zbioru, transportu i unieszkodliwiania padłych zwierząt gospodarskich z gatunku bydło, owce, kozy, świnię lub konie. Do dofinansowania przedstawiono 2 150 137 zwierząt gospodarskich, z pomocy skorzystało 94 443 beneficjentów;
- 5) Pomoc finansowa dla kół gospodyń wiejskich. Z pomocy skorzystało 18 107 beneficjentów;
- 6) Pomoc dla rodziny w związku z suszą w 2024 r. Z pomocy skorzystało 47 472 beneficjentów;
- 7) Dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych i częściowa spłata kapitału kredytów. W ramach tej pomocy przyznano dopłaty do 2053 kredytów;

---

⁵² Dz. U. poz. 664.

- 8) Pomoc dla podmiotów prowadzących działalność nadzorowaną w zakresie utrzymywania pszczoł. Z pomocy skorzystało 41 814 beneficjentów;
- 9) Dopłaty krajowe do materiału siewnego. W ramach tej pomocy wydano 46 513 decyzji o przyznaniu pomocy;
- 10) Pomoc dla producentów rolnych w związku z suszą w 2024 r. Z pomocy skorzystało 8635 beneficjentów;
- 11) Dopłaty do oprocentowania kredytów skupowych. W 2025 r. ARiMR realizowała zobowiązania z tytułu kredytów skupowych udzielonych w latach poprzednich, tj. w okresie od 2 września 2023 r. do 30 czerwca 2024 r. (łącznie 557 kredytów). Dopłaty Agencji do oprocentowania tych kredytów mogły być stosowane przez okres 18 miesięcy. W 2025 r. Agencja realizowała dopłaty do 531 czynnych kredytów skupowych;
- 12) Pomoc finansowa dla producenta rolnego na sfinansowanie nieuregulowanych zobowiązań cywilnoprawnych – nieoprocentowana pożyczka dla producentów świń. Z pomocy skorzystało 163 beneficjentów;
- 13) Dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych udzielanych na sfinansowanie kosztów wznowienia produkcji oraz odtworzenia środków trwałych w przypadku wystąpienia szkód. W ramach tej pomocy przyznano dopłaty do 1252 kredytów;
- 14) Pomoc w związku z powodzią we wrześniu 2024 r., z powodu której wprowadzono stan klęski żywiołowej. Z pomocy skorzystało 888 beneficjentów;
- 15) Pomoc dla producenta rolnego, w którego gospodarstwie rolnym położonym na obszarze Żuław powstały szkody w uprawach rolnych spowodowane wystąpieniem w dniach 28 i 29 lipca 2025 r. deszczu nawalnego, w wyniku którego nastąpiło zalanie tych upraw. Z pomocy skorzystało 948 beneficjentów;
- 16) Pomoc finansowa w postaci pożyczki na sfinansowanie nieuregulowanych zobowiązań cywilnoprawnych, które zostały podjęte w związku z prowadzeniem przez tego producenta rolnego działalności rolniczej. Z pomocy skorzystało 105 beneficjentów;
- 17) Pomoc finansowa dla producentów świń w związku z zakazem utrzymywania lub wprowadzania do gospodarstwa świń. Z pomocy skorzystało 744 beneficjentów;
- 18) Sfinansowanie kosztów podatku od towarów i usług organizacjom pozarządowym (będącym ostatecznymi odbiorcami wsparcia w ramach części nr 4 inwestycji A1.4.1 realizowanej w ramach KPO zgodnie z art. 5a ustawy o ARiMR). Z pomocy skorzystało 18 beneficjentów;
- 19) Pomoc finansowa oraz rekompensata III i IV raty podatku rolnego za 2024 r. dla producentów rolnych, w których gospodarstwach rolnych powstały szkody w wyniku wystąpienia w 2024 r. deszczu nawalnego lub powodzi. Z pomocy skorzystało 153 beneficjentów;
- 20) Pomoc w formie dofinansowania zakupu czystorasowego buhaja rasy mięsnej w wieku powyżej 13 miesięcy, dla którego wystawiono świadectwo zootechniczne. Z pomocy skorzystało 726 beneficjentów;
- 21) Pomoc dla producenta rolnego, w którego gospodarstwie rolnym powstały szkody spowodowane wystąpieniem powodzi, która miała miejsce we wrześniu 2024 r., w związku z którą wprowadzono stan klęski żywiołowej. Z pomocy skorzystało 88 beneficjentów;
- 22) Pomoc w postaci zwrotu równowartości III i IV raty podatku rolnego w związku z suszą w 2024 r. Z pomocy skorzystało 2207 beneficjentów;

- 23) Pomoc finansowa dla właściciela albo współwłaściciela statku rybackiego na rozpoczęcie nowej działalności gospodarczej. Z pomocy skorzystał jeden beneficjent;
- 24) Realizacja udzielonych poręczeń i gwarancji. Zrealizowano jedno roszczenie banku z tytułu udzielonego poręczenia spłaty kredytu studenckiego.

(akta kontroli str. 16-24)

Zrealizowany zakres rzeczowy wydatków majątkowych obejmował głównie:

- budowę i rozbudowę systemu IT ARiMR; z zaplanowanych wydatków w kwocie 245 376 tys. zł wydatkowano 245 318,5 tys. zł, co stanowiło blisko 100% planu po zmianach,
- budowę i rozbudowę systemów IT ARiMR – Portal Rolnika, z zaplanowanych wydatków w kwocie 40 051 tys. zł wydatkowano 27 105 tys. zł, co stanowiło 67,7% planu po zmianach. Niepełna realizacja wynikała z aktualizacji harmonogramu wdrożenia Portalu Rolnika w wyniku której przeniesiono realizację części produktów na 2026 r.,
- zakup sprzętu informatycznego i biurowego; z zaplanowanych wydatków w kwocie 8365 tys. zł, wydatkowano 8359,6 tys. zł, co stanowiło 99,9% planu po zmianach,
- zakup oprogramowania do oceny jakości monitoringu satelitarnego (QA AMS), oprogramowania do oceny jakości wniosków geoprzestrzennych (QA GSA); z zaplanowanych na ten cel 253 tys. zł, zrealizowano 252 tys. zł, co stanowiło 99,6% planu po zmianach,
- budowę i aktualizację Systemu Identyfikacji Działek Rolnych – LPIS; z zaplanowanych wydatków w kwocie 12 355 tys. zł, wykonanie wyniosło 12 337,3 tys. zł, co stanowiło 99,9% planu po zmianach;
- zakup środków transportu, z zaplanowanych wydatków w kwocie 4891 tys. zł wydatkowano 4868 tys. zł, co stanowiło 99,5 % planu po zmianach; w ramach powyższej pozycji kupiono 40 samochodów, w tym 33 samochody na potrzeby jednostek terenowych w tym 32 do realizacji kontroli na miejscu i siedem samochodów na potrzeby Centrali ARiMR;
- przebudowę lokali; z zaplanowanych wydatków w kwocie 895 tys. zł wydatkowano 667,5 tys. zł, co stanowiło 74,6% planu po zmianach; w ramach powyższej pozycji, w jednostkach terenowych ARiMR m.in. wykonano instalacje fotowoltaiczne w czterech siedzibach biur powiatowych, w pięciu siedzibach biur powiatowych prowadzono inwestycje mające na celu poprawę dostępności architektonicznej dla osób ze szczególnymi potrzebami, jak również rozpoczęto prace nad inwestycją dotyczącą budowy budynku zeroemisyjnego na potrzeby Biura Powiatowego w Gryficach. Niepełna realizacja wydatków wynikała z oszczędności uzyskanych w wyniku wyboru najkorzystniejszych ofert, a także niedokończenia inwestycji w Biurze Powiatowym w Stargardzie z uwagi na brak wyłonienia wykonawcy prac, pomimo przeprowadzenia kilku postępowań przetargowych.

(akta kontroli str. 1243-1259)

W 2025 r. w ARiMR obsługiwane były wnioski o przyznanie płatności w ramach systemu wsparcia bezpośredniego z dwóch kampanii: 2024 r. i 2025 r. Każdego roku o przyznanie płatności bezpośrednich ubiegało się ponad 1,2 mln rolników. Średnia kwota dopłat bezpośrednich przypadająca na beneficjenta w 2025 r. wyniosła 13,6 tys. zł.

W roku kalendarzowym 2025 naliczono płatności w ramach systemów wsparcia bezpośredniego dla kampanii 2024 r. do interwencji:

- podstawowe wsparcie dochodów do celów zrównoważoności – 9618,7 tys. ha,
- płatność redystrybucyjna – 6347,7 tys. ha,
- płatność dla młodych rolników – 495,7 tys. ha,

- płatność do bydła, krów, owiec i kóz – łącznie 2 983 679 sztuk,
- płatność do roślin strączkowych na nasiona, pastewnych i chmielu – łącznie 498,7 tys. ha,
- płatność do ziemniaków skrobiowych i buraków cukrowych – łącznie 227,6 tys. ha,
- płatność do pomidorów i truskawek – łącznie 21,7 tys. ha,
- płatność do lnu i konopi włóknistych – łącznie 2,5 tys. ha,
- płatność niezwiązana do tytoniu – łącznie 19 650,8 tys. ha,
- uzupełniająca płatność podstawowa – 6825,8 tys. ha,
- płatność dla małych gospodarstw – 304 tys. ha,
- płatności w ramach ekoschematów obszarowych (rolnictwo węglowe i zarządzanie składnikami odżywczymi, obszary z roślinami miododajnymi, prowadzenie produkcji roślinnej w systemie integrowanej produkcji roślin, biologiczna ochrona upraw, retencjonowanie wody na trwałych użytkach zielonych, grunty wyłączone z produkcji) – 10 062,7 tys. ha,
- płatności w ramach ekoschematów zwierzęcych (dobrostan loch, tuczników, krów, opasów, owiec, kur, kurcząt, indyków, koni i kóz) – 19 789 565 sztuk.

Ilości hektarów i sztuk zwierząt, dla których wypłacono zaliczki w okresie od 16 października do 30 listopada 2025 r.:

- podstawowe wsparcie dochodów do celów zrównoważoności – 12 289,9 tys. ha,
- płatność redystrybucyjna – 8441,7 tys. ha,
- płatność dla młodych rolników – 558,7 tys. ha,
- płatność do bydła, krów, owiec i kóz – łącznie 3612,9 sztuk,
- płatność do roślin strączkowych na nasiona, pastewnych i chmielu – łącznie 666,1 tys. ha,
- płatność do ziemniaków skrobiowych i buraków cukrowych – łącznie 273,8 tys. ha,
- płatność do pomidorów i truskawek – łącznie 29,9 tys. ha,
- płatność do lnu i konopi włóknistych – łącznie 3 tys. ha,
- płatność niezwiązana do tytoniu – łącznie 25 847,3 tys. ha,
- uzupełniająca płatność podstawowa – 9526,7 tys. ha,
- płatność dla małych gospodarstw – 1316,9 tys. ha,
- płatności w ramach ekoschematów (rolnictwo węglowe i zarządzanie składnikami odżywczymi, obszary z roślinami miododajnym, prowadzenie produkcji roślinnej w systemie integrowanej produkcji roślin, biologiczna ochrona upraw, retencjonowanie wody na trwałych użytkach zielonych, grunty wyłączone z produkcji) – 9515 tys. ha.

(akta kontroli str. 645-650, 1011-1014, płyta CD nr 2, płyta CD nr 4)

W okresie od 16 października do 30 listopada 2025 r. Agencja wypłaciła zaliczki na poczet płatności bezpośrednich⁵³ w kampanii 2025 w łącznej kwocie 9 780 948 tys. zł, które otrzymało 1 176 484 beneficjentów, co stanowiło 98,5% rolników składających wnioski o te płatności.

(akta kontroli str. 12-15)

W ramach PROW 2014-2020 od początku uruchomienia Programu do dnia 31 grudnia 2025 r. złożono 8 820 656 wniosków o przyznanie pomocy finansowej, w tym w 2025 r. 27 435 wniosków (0,3% ogólnej liczby złożonych wniosków w ramach Programu).

⁵³ Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 14 października 2024 r. w sprawie wypłaty zaliczek za 2024 r. z tytułu niektórych rodzajów pomocy w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 (Dz. U. poz. 1518).

Do końca okresu sprawozdawczego zawarto lub wydano 8 449 909 umów lub decyzji. Najwięcej operacji (82,8%) zatwierdzono w ramach działania *Płatności dla obszarów z ograniczeniami naturalnymi lub innymi szczególnymi ograniczeniami*.

Najwyższe kwoty zostały przeznaczone na realizację płatności w ramach działań: *Inwestycje w środki trwałe* (19,9%), *Rozwój gospodarstw i działalności gospodarczej* (16,9%), *Płatności dla obszarów z ograniczeniami naturalnymi lub innymi szczególnymi ograniczeniami* (15,7%), *Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich* (12,8%) oraz *Działanie rolno-środowiskowo-klimatyczne* (11,2%) kwoty zrealizowanych płatności w ramach Programu.

– W ramach działania *Inwestycje w środki trwałe* realizowano trzy poddziały, z których najwyższe płatności zrealizowano na *Wsparcie inwestycji w gospodarstwach rolnych*; w ramach tego poddziału realizowano płatności na trzy typy operacji, z których najwyższe kwoty wydatkowano na typ operacji: *Modernizacja gospodarstw rolnych*, w ramach którego do końca 2025 r. zakończono realizację 54 117 operacji; w ramach zakończonych operacji beneficjenci zakupili 178 104 sztuki sprzętu ruchomego, w tym m.in.:

- 37 714 sztuk narzędzi i maszyn do uprawy gleby,
- 24 224 sztuk maszyn do nawożenia,
- 16 964 sztuk ciągników rolniczych,
- 14 660 sztuk maszyn i urządzeń do siewu i sadzenia,
- 12 793 sztuk przyczep transportowych,
- 9809 sztuk maszyn do zbioru (wyłączając kombajny zbożowe),

ponadto beneficjenci wybudowali lub zmodernizowali m.in.:

- 12 587 budynków produkcyjnych (głównie obór i magazynów paszowych),
- 1,97 mln m² placów manewrowych,
- 673,5 tys. m² powierzchni wybudowanych lub zmodernizowanych obiektów służących do przygotowania do sprzedaży produktów rolnych wytwarzanych w gospodarstwie,
- 153 tys. m³ zbiorników na gnojówkę i gnojownicę,
- 55,7 tys. m² płyt obornikowych,
- 10,2 km dróg dojazdowych,
- 3775 ha powierzchni nowo nawadnianego obszaru.

Beneficjenci założyli 16,6 tys. ha sadów lub plantacji krzewów owocowych, gatunków owocujących efektywnie dłużej niż pięć lat.

– W ramach działania *Rozwój gospodarstw i działalności gospodarczej* realizowano pięć poddziału, z których najwyższe środki zrealizowano na poddziałanie *Wsparcie inwestycji w tworzenie i rozwój działalności pozarolniczej*, typ operacji: *Restrukturyzacja małych gospodarstw*; beneficjenci w ramach zakończonych operacji zakupili 161 359 sztuk sprzętu ruchomego, w tym m. in.:

- 38 352 sztuk narzędzi i maszyn do uprawy gleby,
- 14 535 sztuk maszyn do nawożenia,
- 13 833 sztuk maszyn i urządzeń do siewu i sadzenia,
- 9739 sztuk przyczep transportowych,
- 4894 sztuki ciągników rolniczych,
- 3914 sztuk maszyn do zbioru (wyłączając kombajny zbożowe).

Ponadto beneficjenci wybudowali lub zmodernizowali m. in.:

- 6993 budynki produkcyjne,

- 446,4 tys. m² powierzchni obiektów służących do przygotowania do sprzedaży produktów rolnych wytwarzanych w gospodarstwie,
  - 206,7 tys. m² placów manewrowych.
- Ponadto, beneficjenci założyli 4737 ha sadów lub plantacji krzewów owocowych, zakupili grunty rolne o powierzchni 34 590 ha oraz 27 767 sztuk zwierząt hodowlanych (bez ślimaków i dżdżownic).
- W ramach działania *Płatności dla obszarów z ograniczeniami naturalnymi lub innymi szczególnymi ograniczeniami* wsparciem objętych zostało 9 652 021 ha fizycznych użytków rolnych.
  - W ramach działania *Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich* realizowano trzy poddziały, z których najwyższe płatności zrealizowano na poddziałanie *Wsparcie inwestycji związanych z tworzeniem, ulepszaniem lub rozbudową wszystkich rodzajów małej infrastruktury, w tym inwestycji w energię odnawialną i w oszczędzanie energii*; w ramach tego poddziałania realizowano płatności na dwa typy operacji, z których najwyższe płatności wydatkowano na typ operacji: *Gospodarka wodno-ściekowa*; do końca okresu sprawozdawczego zakończono realizację 2643 operacji, w ramach których wybudowano lub wyremontowano m.in.:
    - 24 930 przydomowych oczyszczalni ścieków,
    - 5601 km systemów kanalizacji zbiorczej dla ścieków komunalnych,
    - 3987 km zbiorowych systemów zaopatrzenia w wodę,
    - 711 stacji uzdatniania wody,
    - 419 oczyszczalni ścieków,
    - 389 ujęć wody,
    - 48 instalacji do osadów ściekowych.
  - W ramach *Działania rolno-środowiskowo-klimatycznego* realizowano dwa poddziały; zdecydowana większość zrealizowanych płatności, tj. 93% została przekazana gospodarstwom w ramach poddziałania *Płatności z tytułu zobowiązań rolno-środowiskowo-klimatycznych*; wsparciem objęta została:
    - powierzchnia wynosząca 2 562 264 ha użytków rolnych,
    - 124 652 sztuk zwierząt w gospodarstwach.

(akta kontroli str. 1167-1171, CD nr 9)

W odniesieniu do realizacji efektów rzeczowych w zakresie PS WPR 2023-2027, w części finansowanej z udziałem EFRROW, m.in.:

- w ramach interwencji *Inwestycje w gospodarstwach rolnych zwiększające konkurencyjność* podpisano 126 umów, w których m.in. zaplanowano inwestycje dotyczące zakupu, budowy lub modernizacji:
  - budynków do przechowywania owoców i warzyw, w tym w kontrolowanej atmosferze, budynków do przygotowania produktów rolnych do sprzedaży – mycia, sortowania, kalibrowania, konfekcjonowania produktów rolnych, itp., budynków do przechowywania ziemniaków i innych okopowych, pozostałych budynków magazynowych do przechowywania produktów rolnych – łącznie 13 351 m²,
  - budynków do przechowywania owoców i warzyw, w tym kontrolowanej atmosferze, budynków do przygotowania produktów rolnych do sprzedaży – mycia, sortowania, kalibrowania, konfekcjonowania produktów rolnych, itp., budynków do przechowywania ziemniaków i innych okopowych, budki do odchowu cieląt, maszyny do zbioru owoców oraz sadzonek drzew i krzewów w szkółkach, maszyny i urządzenia do przechowywania

- i sortowania ziemniaków, warzyw i jabłek, maszyny, urządzenia i aparaty filtracyjne – łącznie 54 000 sztuk lub kompletów,
  - budynków do przechowywania owoców i warzyw w tym w kontrolowanej atmosferze – 1782 m³;
- w ramach interwencji *Inwestycje w gospodarstwach rolnych w zakresie odnawialnych źródeł energii i poprawy efektywności energetycznej* podpisano 807 umów m.in. na:
  - zakup 1185 kompletów mikroinstalacji fotowoltaicznych,
  - docieplenie 126 748 m² dachów lub stropów, 14 906 m² podłóg, 76 098 m² ścian zewnętrznych w chlewniach, kurnikach, oborach, stodołach, szklarniach, budynkach magazynowych do przechowywania produktów rolnych, budynkach produkcyjnych, usługowe i gospodarcze dla rolnictwa itp.,
  - zakup sześciu instalacji do odzyskiwania ciepła,
  - zakup sześciu kompletów instalacji do wytwarzania energii cieplnej z energii promieniowania słonecznego,
  - zakup 935 sztuk magazynów energii elektrycznej,
  - zakup 2316 kompletów systemów energooszczędnego oświetlenia w technologii LED do budynków inwentarskich.
  - 24 audyty energetyczne;
- w ramach interwencji *Inwestycje zapobiegające rozprzestrzenianiu się ASF* – podpisano 1220 umów na budowę lub zakup:
  - 1129 spichlerzy, elewatorów, silosów zbożowych,
  - 91 617 mb ogrodzeń, płotów w tym ogrodzeń pastwisk,
  - 313 maszyn i urządzeń do zapewnienia czystości i bezpieczeństwa w gospodarstwie,
  - 26 stodół, budynków magazynowych do przechowywania produktów rolnych,
  - 196 silosów paszowych i budynków magazynowych,
  - siedmiu zadaszonych niecek dezynfekcyjnych,
  - dziewięciu miejsc zdezynfekowania się osób, zajmujących się obsługą świń;
- w ramach interwencji *Inwestycje przyczyniające się do ochrony środowiska i klimatu* podpisano 2519 umów, w których m.in. zaplanowano inwestycje dotyczące zakupu lub budowy:
  - płyt obornikowych – jedną sztukę,
  - budowli i urządzeń do poprawy gospodarowania wodą (m.in. naziemne i podziemne zbiorniki do retencji wody, instalacje do pozyskiwania i zagospodarowania wody deszczowej, sprzęt do mycia budynków inwentarskich, hal produkcyjnych oraz urządzeń, maszyn rolniczych i pojazdów rolniczych) – łącznie 2669 sztuk lub kompletów,
  - maszyn i urządzeń związane z produkcją zwierzęcą (m.in. pompy, mieszadła i miksery gnojowicy do zbiorników zamkniętych, rozrzutniki obornika lub kompostu, wozy paszowe rozdrabniająco-mieszające z systemem ważącym, urządzenia do optymalizacji warunków mikroklimatycznych w budynkach inwentarskich) – łącznie 1028 sztuk lub kompletów,
  - maszyn do stosowania nawozów mineralnych (m.in. agregaty uprawowo-siewne i narzędzia uprawowe z nawożeniem wgłębnym, rozsiewacze nawozów, siewniki punktowe z nawożeniem wgłębnym, urządzenia rozsiewu granicznego nawozów mineralnych) – łącznie 2881 sztuk lub kompletów,
  - maszyn do uprawy gleby i siewu (m.in. agregaty do siewu bezpośredniego (bezorkowa uprawa gleby), brony talerzowe do wymieszania obornika z glebą, chwastowniki,

- glebogryzarki, kosiarki, opryskiwarki, pielniki, siewniki) – łącznie 3423 sztuk lub kompletów,
- maszyny i urządzenia do ochrony roślin (m.in. chwastowniki, aeratory polowe i łąkowe, opryskiwacze, zaprawiarki do nasion i bulw, pielniki) – łącznie 4077 sztuk lub kompletów,
  - maszyny i urządzenia do stosowania nawozów naturalnych, kompostu, produktów pofermentacyjnych (m.in. aplikatory płynnych nawozów naturalnych lub produktów pofermentacyjnych, rozrzutniki obornika, wozy asenizacyjne z aplikatorami płynnych nawozów naturalnych lub produktów pofermentacyjnych) – łącznie 813 sztuk lub kompletów,
  - maszyny i urządzenia do uprawy, pielęgnacji i zbioru biomasy z trwałych użytków zielonych – łącznie 1350 sztuk lub kompletów,
  - pozostałe inwestycje dotyczące m.in. zakupu: maszyn i urządzeń do pielęgnacji zadrzewień i zakrzewień śródpolnych, sprzętu do mycia budynków inwentarskich, hal produkcyjnych oraz urządzeń, maszyn rolniczych i pojazdów rolniczych, systemów siatek przeciwgradowych, sadowniczych rozdrabniaczy gałęzi, dachu z elastycznego tworzywa nad zbiornikiem na gnojowicę – łącznie 952 sztuk lub kompletów,
  - programy komputerowe, aplikacje, urządzenia wspierające i optymalizujące proces podejmowania decyzji produkcyjnych – łącznie 1577 sztuk lub kompletów,
- w ramach interwencji *Rozwój małych gospodarstw* – podpisano 6069 umów, w których m.in. zaplanowano inwestycje dotyczące zakupu/budowy:
- budynków i budowli (m.in. inwentarskich dla zwierząt, do przechowywania produktów rolnych, obiekty inżynierii lądowej i wodnej, chłodni, chlewni, kurników, obór, stajni, stodoł, szklarni, owczarni, magazynów oczyszczania i suszenia nasion itp.) na łączną powierzchnię 1 334 548,7 m²,
  - maszyn i środków trwałych (np. ciągniki, kontenery, kosiarki, maszyny do zbioru owoców, sadzonek drzew i krzewów, maszyny i urządzenia do przechowywania i sortowania ziemniaków, warzyw i jabłek, opryskiwacze polowe i sadownicze, urządzenia do pozbiorowej obróbki ziemniaków, warzyw korzeniowych, jabłek i sadzonek, rozsiewacze, siewniki, urządzenia i systemy wspomagające produkcję zwierzęcą, wagi) – łącznie 143 423 sztuki,
  - wartości niematerialnych i prawnych (licencje, programy komputerowe, prawa do znaków towarowych, prawa do wzorów użytkowych i zdobniczych, programy specjalistyczne wspomagające zarządzanie gospodarstwem itp.) – łącznie 24 sztuki,
- w ramach interwencji *Inwestycje poprawiające dobrostan bydła i świń* podpisano cztery umowy m.in. na:
- wyposażenie pastwisk - zakup mobilnych poidel, gwarantujących zbiorowy dostęp zwierząt do wody na pastwisku – jedna sztuka,
  - wyposażenie pastwisk - zakup pastuchów elektrycznych wraz z niezbędną infrastrukturą do ich prawidłowego funkcjonowania – pięć kompletów,
  - zakup autonomicznych, samobieżnych urządzeń do czyszczenia podłóg w budynkach inwentarskich – dwa komplety,
  - zakup budek do grupowego odchowu cieląt do ósmego tygodnia życia wraz z przestrzenią ruchową – 32 komplety,
  - zakup czochradeł – 10 sztuk,

- zakup zautomatyzowanych instalacji poprawiających mikroklimat w budynkach inwentarskich - systemy wentylacji – cztery komplety,
- w ramach interwencji *Premie dla młodych rolników* – podpisano 7 441 umów, w których m.in. zaplanowano inwestycje dotyczące zakupu/budowy:
  - budynków i budowli (m.in. inwentarskich dla zwierząt, maszyn i urządzeń, chłodni, chlewni, kurników, obór, stajni, stodół szklarni itp.) na łączną powierzchnię 324 057,67 m² oraz 1500 m³ do przechowywania paliw,
  - użytków rolnych (np. gruntów ornych, gruntów pod sadami, pod rowami, łąk, pastwisk, itp.) na łączną powierzchnię 12 451,3 ha,
  - zwierząt (m.in. alpaki, bydło, konie, kozy, króliki, owce, pszczoły, trzoda chlewna) – łącznie 3 915 sztuk,
  - maszyn i środków trwałych (np. ciągniki, kontenery, kosiarki, maszyny do zbioru owoców, sadzonek drzew i krzewów, maszyny i urządzenia do przechowywania i sortowania ziemniaków, warzyw i jabłek, opryskiwacze polowe, sadownicze, urządzenia do pozbiorowej obróbki ziemniaków, warzyw korzeniowych, jabłek i sadzonek, rozsiewacze, siewniki, urządzenia i systemy wspomagające produkcję zwierzęcą, wagi) – łącznie 76 042 sztuki,
  - sadów i plantacji na łączną powierzchnię 310,3 ha,
  - wartości niematerialnych i prawnych (know-how, licencje, programy komputerowe, prawa do znaków towarowych, programy specjalistyczne wspomagające zarządzanie gospodarstwem itp.) – łącznie pięć sztuk.

(akta kontroli str. 1185-1198)

Stwierdzone nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie planu finansowego w 2025 r. przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa oraz realizację zadań finansowanych z udziałem środków z budżetu Unii Europejskiej. W wyniku szczegółowej kontroli 10,9% wydatków i kosztów bieżących, a także 29,8% wydatków majątkowych podlegających badaniu w ramach planu finansowego Agencji stwierdzono, że skontrolowane koszty i wydatki zostały rzetelnie skalkulowane oraz dokonywano ich zgodnie z planem finansowym oraz zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa. Koszty i wydatki były poniesione w sposób celowy i oszczędny, umożliwiając terminową realizację zadań. Kontrola wydatków na kwotę stanowiącą 2,3% wydatków z budżetu środków europejskich przeznaczonych na zadania finansowane z udziałem środków z budżetu Unii Europejskiej, również nie wykazała nieprawidłowości.

W odniesieniu do 22 kosztów i wydatków (spośród 50 zbadanych) na łączną kwotę 4925,7 tys. zł ustalono, że wstępna kontrola operacji gospodarczych i finansowych, o której mowa w art. 54 ust. 1 pkt 3 ufp, była dokonywana przez osoby inne niż główny księgowy jednostki. Stwierdzona nieprawidłowość miała charakter formalno-organizacyjny i nie skutkowała nieprawidłowym wydatkowaniem środków publicznych, a zatem nie miała wpływu na ocenę ogólną.

Agencja prawidłowo dokonywała zmian w planie finansowym. Badanie próby stanowiącej 18,7% kwoty należności przeterminowanych na koniec 2025 r. oraz wybranych czterech postępowań o udzielenie zamówienia publicznego na łączną kwotę wydatków poniesionych w 2025 r. w wysokości 5247,6 tys. zł, nie wykazało nieprawidłowości. W 2025 r. prawidłowo gospodarowano wolnymi środkami.

2. Sprawozdawczość

2.1. Sprawozdania

Opis stanu faktycznego

Kontrolą objęto prawidłowość sporządzania przez ARiMR następujących sprawozdań:

- z wykonania określonego w ustawie budżetowej na 2025 r. planu finansowego agencji wykonawczej (Rb-40) za grudzień 2025 r.;
- z wykonania planu dochodów i wydatków agencji wykonawczej (Rb-35) za IV kwartał 2025 r.;
- z wykonania wydatków w układzie zadaniowym za 2025 r. (Rb-BZ2);
- o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji za IV kwartał 2025 r. (Rb-Z).

Kwoty wykazane w sprawozdaniach były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej. Stosowany system kontroli zarządczej zapewniał w sposób racjonalny prawidłowość sporządzania sprawozdań. Sprawozdania zostały sporządzone terminowo i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym i zgodnie z obowiązującymi przepisami⁵⁴. Sprawozdania przedstawiają wiarygodne dane o przychodach i kosztach, a także o związanych z nimi należnościach i zobowiązaniach oraz o stanie funduszu na dzień 31 grudnia 2025 r.

(akta kontroli str. 1908-2030)

Stwierdzone nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli opiniuje pozytywnie sporządzone przez kontrolowaną jednostkę sprawozdania budżetowe roczne, miesięczne (grudniowe) i za IV kwartał 2025 r. oraz wybrane sprawozdanie w zakresie operacji finansowych za IV kwartał 2025 r. Sprawozdania sporządzane były prawidłowo, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa. Kwoty wykazane w sprawozdaniach były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej. Stosowany system kontroli zarządczej zapewniał w sposób racjonalny prawidłowość sporządzania sprawozdań.

---

⁵⁴ Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 29 stycznia 2025 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. poz. 133), rozporządzenie Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 17 grudnia 2020 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych (Dz. U. z 2023 r. poz. 652), rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 28 grudnia 2011 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej w układzie zadaniowym (Dz. U. z 2021 r. poz. 1731).

V. Wniosek

W związku ze stwierdzoną nieprawidłowością, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujący wniosek:

Zapewnienie wykonywania wstępnej kontroli operacji gospodarczych i finansowych, o której mowa w art. 54 ust. 1 pkt 3 ufp, przez pracowników spełniających wymogi przewidziane dla głównego księgowego na podstawie imiennego powierzenia przez kierownika jednostki.

VI. Pozostałe informacje i pouczenia

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie⁵⁵ umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Dyrektora Departamentu Zasobów Naturalnych Najwyższej Izby Kontroli. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK, należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosku pokontrolnego oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań. Zgodnie z art. 98 ustawy o NIK, kto nie informuje bądź niezgodnie z prawdą informuje o wykonaniu wniosków pokontrolnych, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 3.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Wystąpienie pokontrolne sporządzono w postaci elektronicznej z użyciem kwalifikowanych podpisów elektronicznych.

Warszawa, 22 kwietnia 2026 r.

Kontrolerzy

Główny specjalista kontroli państwowej
Izabela Piotrowska
/podpisano elektronicznie/

Specjalista kontroli państwowej
Katarzyna Goławska
/podpisano elektronicznie/

Najwyższa Izba Kontroli
Departament Zasobów Naturalnych
p.o. Dyrektor
Paweł Trzaskowski
/podpisano elektronicznie/

---

⁵⁵ Najwyższa Izba Kontroli zwraca się z prośbą o zgłaszanie, w miarę możliwości, zastrzeżeń opatrzonych kwalifikowanym podpisem elektronicznym na adres do doręczeń elektronicznych NIK, o którym mowa w art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 18 listopada 2020 r. o doręczeniach elektronicznych (Dz. U. z 2026 r. poz. 3), w przypadku zaś nadania pisma z zastrzeżeniami w placówce pocztowej operatora wyznaczonego, NIK zwraca się z prośbą o dodatkowe przekazanie, w miarę możliwości, skanu tych zastrzeżeń na adres mailowy jednostki kontrolnej NIK przeprowadzającej postępowanie kontrolne.

Zmian w wystąpieniu pokontrolnym dokonał:

Paweł Trzaskowski

p.o. Dyrektor

Departamentu Zasobów Naturalnych

w Najwyższej Izbie Kontroli

/podpisano elektronicznie/